

ELŐFIZETÉS

ÉVELYVEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 60 f.

HÍRDETÉSEK:
5-hatados petit sor egyszer 90 fill.
minden következőnél 10 fillér.

nyomató ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 287.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, szeptember 10.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vészercikk: A trónbeszéd.**
- Az országgyűlés berekesztése.**
- Erssébet királynéről.**
- Választási mozgalmak.**
- Mac Kinley haldoklik.**
- Szelle József — a Rivierán.**
- A szocialisták aradi jelöltje.**
- Kik lötték le Mac Kinleyt?**
- Véres választási értékelés.**
- Három primadonna.**
- A lövészek ünnepe.**
- A braganzai herceg pénzügyi afférjei.**
- Őszi gyakorlaton.**
- Eltévedt orló.**
- Tárca: Az irnok ur féltékeny.** Írta: Nagy B. Csarnok; Josette. Fordította: Yvonne.

A trónbeszéd.

Budapest, szeptember 9.

Consummátum est!

Az 1898—1901. évre összehívott országgyűlést a népképviselő és a főrendek jelenlétében a budai vár tróntermében a király ma berekesztette s az a sok diszruhás ur, a kik, mint törvényhozók mentek fel a királyi várba, megszűnt immunis lenni és mint egyszerű polgár robogott le a hétköznapi munkáját végző többi polgárok közé.

A trónbeszéd pedig régen volt olyan tartalmas és régen konstatahatott olyan üdvös, eredményes működést, mint ezuttal.

Ha a mult országgyűlés históriájára visszapiantunk, ebben némi ellenmondást

látunk, mert hiszen senki sem tagadhatja el, hogy a magyar parlament soha olyan nagy és erős evolúción nem ment keresztül, mint éppen ezen a most berekesztett országgyűlésen. A trónbeszéd azonban természetesen ezt nem említi fel, hanem annál örvedetesebben említi fel, hogy igen sokat végzett ez a parlament az országos közügyek terén.

Szinte alig hinné az ember, ha a trónbeszédben egybefoglalva nem látná, hogy mennyi mindent nem végzett el ez az országgyűlés.

Nem akarjuk felsorolni a hozott törvényeket, elég, ha rámutatunk arra, hogy a közigazgatás, közigazdaság, igazságügy, belügy és a kultuszügy terén mindenütt érdemes és maradandó alkotások jöttek létre.

De külön ki kell emelnünk a trónbeszédnek azt a részét, a mely a katonai kiképzésről szól.

Jól esik ezt a passzust ismételve és ismételve is elolvasni, mert a sorokban és a sorok között örömmel állapíthatja meg mindenki azt a tényt, hogy felséges királyunk a magyar nemzet vágyait és óhajait nemcsak észreveszi, és figyelmére méltatja, de szankcionálja és a viszonyok szerint teljesíti is. És a midőn a trónbeszéd utal arra, hogy *nemzeti* és katonai szempontból kiváló fontossággal bír az újabb állami alapítványi helyek létesítése a közös hadsereg intézeteiben és a Ludovicának valóságos tiszti akadémiává tö-

tért szervezésével pedig a *magyar nyelvű tisztnevelés*, a nemzet egyik régi vágya teljesedésbe ment, mindenki észreveheti, hogy a vágyakban korona és nemzet teljes harmoniában egyesült és olvadt össze és hogy felséges királyunk a nemzet óhajainak mindenkor éber őre.

Egy negatív tényt is felhoz a trónbeszéd: a vám és kereskedelmi szerződést Magyarország és Ausztria meg nem köthette. Mindnyájan tudjuk, hogy ez nem rajtunk mult. Ha az osztrák reichsrath józan elemei a jövő országgyűlésen összetartanak s a reichsrát a maga összességében valóban komolyan törődik a monarchia gazdasági érdekeivel, akkor azt a szerződést a jövő országgyűlésen megkötjük. Addig is sikerült kormányunknak olyan expedienst találni, a mely Magyarország érdekeivel azonos és a mely az ország törvényes jogainak megfelel.

Nagy örömmel tölthet el mindenkit a külügyi passzus, a mely rámutat arra a felette kedvező tényre, hogy szövetségeseinkkel benső jó egyetértés áll fenn és minden külhatalommal jó és barátságos viszonyban állunk.

Az áldásos béke feljogosít bennünket arra a reményre, hogy a jövő országgyűlés sok fontos és hasznos munkát végezhet az ország gazdasági és kulturális haladása és fejlődése érdekében.

Egy fájó hirt is megpendít a trónbeszéd: szeretet királynénk elhunytát és jól esik látnunk, hogy királyunk az 3

TÁRCA.

Az irnok ur féltékeny.

Írta: Nagy Endre.

Egy nyolcezer lakosu mezővároskában nincsenek titkok. Például Mező-Lápon mindenki tudta, hogy mi történik Lovász Ferenc vizsgálóbíró ur és az irnokának a felesége között. Mindenki tudta, csak az irnok nem tudta. Pedig sokszor példálózgattak róla előtte itt is, ott is, de ha lopva félrepillantott az írásából a főnökére, ha látta hivatalosan szigorú arcát, ridegen kivastalt ruháját, a zárkózott komolysággal hálantékára kent hejat, vakmerő képtelenségnek talált minden gyanut. Avagy hihető-e, hogy e hatalmas férfiú, a kinek szavától retteg az egész hivatal és szuro tekintete gyónásra készíti a megátalkodott bűnöst, — hogy ez életrekelt törvénykönyv tudjon lábujjhegyen lopózni a mások szobájába, tudjon suttogva hizelegni, forró kézzel simogatni? Mondotta is az irnok vén hivatalbeli társának, a kissé iszákos erkölcsű Mihály bácsinak:

— Lássá, Mihály bácsi, ha teszem azt valaki azt hozná hírül Mihály bácsinak, hogy a Feketehegy víganóba öltözött és táncolni ment a kocsisbálba, akkor ugy-e a szemébe kacagna annak, Mihály bácsi?

Egy éjszakában azonban hirtelen összeomlott minden hite, bizodalma. A korcsmából

jött hazafelé és amint a sötét kis utcába befordult, világosan látta, hogy a bíró ur surran ki az udvarából. Ijedten lapult egy kapu mélyeibe, nehogy megláthassa a főnöke. Dobogó szívvel várt, amíg eltűnt az utcából a bíró ur; — csak azután mert kilépni a rejtekéből. — Most már dühös volt magára, — hogy miért nem ontott rá, miért nem fojtotta meg a cudart. De hamar megvigasztalta magát.

— Szerencséje, hogy a tuisó oldalon ment! De se baj, majd holnap a hivatalban...

A felesége álmosan fogadta, mint akit most riasztottak épp fel a legedesebb álmából. Má-kor a szokásos szemrehányás el nem maradt ilyenkor, de most az irnok kezdte:

— Mit kereset itt a bíró ur, he?

Az asszony hirtelen összerézzen, de aztán közömbösen mondta:

— Teged kerestet. Valami sürgős mondanivalója volt, de be nem eresztetem. Persze te mindig a korcsmában vagy, amikor keresnek!

Az irnok izgatottan jár föl és alá. Sama életében még soha sem fordult elő ilyen válságos eset. De nem mondhatni, hogy le volt verve. Inkább valami boldog elégtételt érzett. Szinte diadalmasan mondta:

— Latod Mariska, egy ilyen embert neveznek nálunk ki bírónak! Egy ilyen embert! Bezzeg a hivatalban olyan, mint Szent Antal. Szegény Mihály bácsit akárhányszor majd kikergette, ha val mivel többet ivott a kelleténél. És ő pedig... tessék!... Hat hitted volna te ezt erről az emberről?

Az asszony igaz részvétellel hagyta rá:

— Valóban skandalum!

— De jó! Holnap megmondom neki egész nyíltan. Megmondom neki, ugy ahogy van. De... mit csináljak most veled?

Verejték gyöngyözött a homlokán és dühösen csapott öklével az asztalra.

— Mit csináljak veled? Én visszamegyek a korcsmába. En nem maradok veled! Majd megmutatom én, hogy velem szemben nem lehet így eljárni! Szervusz!

Gyorsan kirohant a szobából és az cánut megkönnyebbülten lélekezett fel. Az eset egyik részén tulesett már. Most hát reggelig nyugton lehet. De akkor következik aztán a keményebb munka!

Első volt reggel a hivatalában. — Ugy számított, hogy ha be jön a bíró ur és megszólítja, akkor majd elmond neki mindent. Beléfurakodott az írásába, de nem ment a munka sehogy. A közel jövő izgalmaira gondolt csak.

— Hogy mit fogok neki mondani? Hát az nagyon egyszerű dolog. Ő be fog jönni és azt fogja mondani: jó reggelt! En erre azt fogom mondani: alázatos szolgálója. Ő azt fogja kérdezni tőlem: „Nini, miért olyan sápadt maga?” En erre így fogok neki válaszolni: — Tekintes vizsgálóbíró ur! Ma éjjel tudomásomra jutott, miszerint a vizsgálóbíró ur kihágást követ el nóm ellenében... ez így nagyon jó. Azért, hogy én csak egyszerű irnok vagyok, akár milyen aktát meg tudok fogalmazni. Tehát...

nagy fájdalmában is meglátta az ő szerető népének, a hálás Magyarországnak forró kegyeletes érzelmeit és azt a mérhetetlen nagy, őszinte gyászt, melyben a nemzet királyával együtt érzett és viselt.

Ezek azok a főbb momentumok, a melyek a trónbeszédéből kivilágnak.

Vajha ezt a munkásságot és békés tevékenységet a jövő országgyűlés mintául venné és csak az áldásos munkában követné elődjét.

Saturnus.

Az országgyűlés berekesztése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 9.

A szokásos pompával ment ma végbe a magyar országgyűlés ünnepélyes berekesztése Budapesten. Jóval tízenegy óra előtt az országgyűlés két házának tagjai, *Szell* Kálmán miniszterelnök a kabinet tagjaival, *Vaszary* Kólos biboros hercegprimás, *Széchenyi* Gyula gróf főlovászmester, *Andrássy* Aladár gróf főkamrásmester, *Festetics* Taszilo gróf főpohárnok, *Bánffy* György gróf főajtónálló, *Bánffy* Dezső báró főudvarmester, *Széchenyi* Béla és *Radványi* Béla báró koronaörök, *Pálffy* Andor gróf testőrkapitány, *Paar* Ede gróf lovassági tábornok, ő Felsége hadsegéde, végül *Pelleth* József címzetes püspök (a ki az apostoli keresztet vitte), gyűltek össze a királyi várak kihallgatási termében.

Pontban 11 órakor indult a menet a nagyterembe, még pedig elől a zászlósurak, azután a hercegprimás, *Szell* Kálmán miniszterelnök és a többi miniszterek, *Bánffy* Dezső báró főudvarmester a pálcával, *Széchenyi* Gyula gróf főlovászmester egyenesen felfelé tartva a meztelen királyi kardot, mellette *Pelleth* püspök az apostoli kereszttel, végül ő Felsége, kísérve *Andrássy* Aladár gróf főkamrásmester és *Pálffy* Andor gróf testőrkapitányt.

Midőn a király a nagyterembe vonult, a várudvarban felállított zászlóalj tisztelgett, a zene pedig a nép-hymnuszt játszotta.

A terembe érve, ő Felsége a trónon foglalt helyet és feltéve kalpagját, a terem legtávolabb részeiben is jól hallható hangon fel-

olvasta a trónbeszédet, a melyet a jelenvöltek lelkes éljenzéssel fogadtak.

(A trónbeszéd.)

Tisztelt Urak, Főrendek és Képviselők,
Kedvelt Hiveink!

Bizalommal üdvözlötök Önöket ezen országgyűlés küszöbén. Hazafiságukba vetett hittel hívtuk fel Önöket, hogy munkálkodjanak azon függő kérdések megoldásán, a melyeket az ország érdekében ezen országgyűlés feladatául jelöltünk meg.

A viszonyok nem engedték, hogy minden megjelölt kérdés törvényhozási elintézését nyerjen, de azért bizalmunkban nem csalókoztunk, mert ezen országgyűlés is ernyedetlen szorgalommal látott hozzá feladatainak megoldásához és megelégedéssel tapasztaltuk, hogy azon fennakadás után is, amely egy időben az érdemleges tárgyalásokban beállott, tanácskozásai zavartalan és nyugodt menetét hazafias belátással ismét helyreállították és hasznos és kitartó munkássággal nem egy kérdés nyert elintézését a sok közül, a mi mélyen belenyúl a nemzet életébe.

Nem sikerült ugyan a magyar koronáin országai és a többi királyságaim és országaim között a vám és kereskedelmi ügyeket azon módon szabályozni, amelyre az 1867. XII. t. c. első sorban rámutat. Mind a mellett a vám és kereskedelmi viszonyok és a fogyasztási adók a kölcsönös méltányosság és viszonyosság alapján az ország törvényes jogainak, valamint gazdasági és pénzügyi érdekeinek megfelelő elintézését nyertek.

A hitelviszonyok egézséges és szilárd fejlődését van hivatva előmozdítani a bankügy újabb szabályozása. Fontos és életbevágó lépések történtek a valuta rendezése érdekében. Az államjegyekből álló közös függő adósság teljes beváltása és az ezzel kapcsolatos teendők szabályozása a kötelező készfizetések elé gördült akadályokat fogják elhárítani és így bár a helyzet által igényelt óvatossággal, de határozott lépésekkel közelünk a kötelező készfizetések felvételének idejéhez, a mely a pénz értékének a gazdasági termelés minden ágára fontos, oly sokáig nélkülözött állandóságot fogja biztosítani.

A fogyasztási adók új szabályozása, a városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek a városi és községi háztartások jogos igényeivel számoló rendezését is szükségessé tette.

Az állam nem csekély anyagi és erkölcsi

támogatásával célirányos szabályozást nyert a hitelszövetkezeti ügy, a mely a földmivelő és kisebb ipari osztály anyagi helyzetének javítását fogja előmozdítani.

A törvényhatóságok, községek és közcélú egyesületek hiteligenyeit szolgáló kötvények törvényes szabályozásával közgazdaságilag fontos hitelviszonyok nyernek szilárdabb alapot.

Nemzeti és katonai szempontból kiváló fontossággal bír újabb állami alapítványi helyek létesítése a közös hadsereg nevelés és képzőintézetekben. A honvédevelő és tisztképzőintézetek felállításai lehetővé teszik magyar honvédségem tiszt létszámában beálló fogyatékoknak minél több saját nevelésű tiszt sarjadékkal való pótlását. A Ludovicának valóságos tiszt akadémiává történt szervezésével pedig a magyar nyelvű tisztnevelés, a nemzet egyik régi vágya teljesebébe ment.

A közigazgatás tag mezején annak javítása érdekében fontos törvények alkotattak.

A nyilvános betegápolási ügy az egyenlő teherviselés elvének érvényre jutásával rendeztetett.

Emberbaráti és nemzeti célokat valósít meg a talált, valamint a hatóságilag elhagyottaknak nyilvánított 7 éven aluli gyermekek védelmére állami gyermekmenhelyek felállításai, amihez a közsegélyre szoruló 7 éven felüli gyermekek rendszeres államigondozása csatlakozik.

Helyreállított Fiumében a törvényes rend, a melyet állandó és egészséges alapokra helyezett a Fiumében szervezett közép-foku közigazgatási hatóságról szóló törvény.

A közigazgatás egyszerűsítése a közigazgatás terén tapasztalt és különösen bonyolult következetlen és nehézkes eljárás helyett úgy a köztisztviselők, mint a nagy közönség érdekében könnyű tájékozódást, rendet és biztonságot kíván teremteni és így hivatva van egyuttal arra, hogy a községi községek kiképzéséről gondoskodó intézkedéssel együtt a közigazgatási reformok számára a talajt előkészítse.

Az ország kulturális haladása iránt tanúsított meleg érdeklődésük és gondoskodásuk tette lehetővé a közművelődés különféle intézményeinek fejlesztését és a közoktatás csaknem minden ágának úgy külső szervezetében, mint belterjes fejlődésében a gyakorlati életre kiható intézkedések egész sorozatát és a tanári és tanítói kar anyagi helyzetének fokozatos javítását.

kihágást követ. el nőm ellenében és tekintve, miszerint

A főnök szigorú, — szabályos lépéseit hallotta és gyorsan beléütötte pennáját a kalamárisba. A világért sem nézett volna fel az írásából.

A bíró ur ma a szokottnál is komorabb volt. Közönés helyeit rárivalt az irnokra:

— Csukja be ablakokat. Ha a maga rino-cérosz-bőrét nem félti, legalább az enyémet kimélje.

— Igenis, kérem alássan!

Amíg az ablakokkal vesződött, gyorsan elszánta magát, hogy most már erélyes lesz. Szigoruan hátrafordult, de a bíró ur már akkor bevonult a szobájába.

— Ez se baj! majd na behív magához... ott legalább nem zavar senki.

Valóban, ez be is következett hamarosan. A bíró ur kiszólott hozzá:

— Bercsi ur! Jöjjön csak be!

Összerázkódott, a pennáját a füle mellé dugta és bucsuzkodva, fájdalmasan nézett körül a szobában, amint az már jelentős nagy pillanatok előtt szokás. Aztán bement...

A főnöki szoba, hivatalos csöndje tiszteletet parancsolva állította meg az ajtóban. Alázatosan, a rendeletet várva állott ott és lesütötte a szemét, nehogy valami gyanút fogjon a tekintetéből a bíró ur. Még soha nem tette azt az utat, az ajtótól az íróasztalig, ane is kívánja senki tőle, hogy most egy asszony kedveért megtegye.

— Ma fontos kiküldetésünk van Salánkra. Bűnügy. Siessen haza a félöltőjeért.

Bercsi ur úgy érezte, hogy szobástul, főnö-

köstül süppedni kezd vele az egész mindenség a nagy semmibe, ahol nincs se bíró, se irnok, se elcsapatás. Vakmerően szólott:

— Bíró ur, én nem megyek haza!

— Miért?

— Mert... mert itt van a felöltöm.

— Igen? Annál jobb. Akkor hát szerezzen fuvart gyorsan. Egy óra múlva megyünk.

Lelkendezve szaladt te a lépcsőkon kocsisért.

— Hát nem bolod lettem volna, ha most szólottam volna neki? Majd a kocsin, amikor ketten leszünk.

A szemközti kis ülésen kuporodott össze a táskával, amelyben az akták és írószerszámok voltak. A bíró ur bő köpenyegébe burkolózva dőlt hátra a nagyülésen.

A kocsi a városkából erdős dombok közé kanyarodott. A sűrű lombok elfogták a nap-sugarat és az emberek zaját. Homályban és csöndben gördült tovább a kocsi.

Az irnok a kemény bőrtáskát szorongatta és suttyomban nézte a bíró urat.

— Milyen tisztességesnek látszik és mégis!... Talán most is az én feleségemre gondol. Ha most ezzel a táskával fejbeütém, az volna a legjobb...

A bíró ur hirtelen fölriadt a merengésből.

— Hallja, tán rosszul ül maga, Bercsi?

— Dehogya, kérem alássan!

— No, mert úgy izeg-mozog folyton. Már nincs is biztosságban a lábom magától!

— Nagyon rázós az ut, kérem alássan!

Széles fensikra kapaszkodott a kocsi. A sima zöld pázsiton szakadékos vízmosások raj-

zoltak kusza vonalakat. Amint a zavaros víz megáradt Szolyvához értek, a kocsis megállította a lovait és fejjavarva szólott hátra:

— Tekintetes ur, megromlott a hid!

— Teringette! — Hát most hogy megyünk át?

— Tudok egy gázlót, de ott is ellepi a kocsit a víz. A topánka megázik bizonyosan.

— Hogy az ördög vinné el a szolgabírójukat! Ha reumát kapok, bepörlöm a hanyag frátert!

Zavartan nézett körül, de amint az irnokra esett a tekintete, földért az arca.

— Nini Bercsi ur, egy kitűnő ötletem támadt! Maga fiatalabb, maga oda se néz egy kis lábfürdőnek. Feküdjék négykezláb az ülésre és én majd ráülök. Jó lesz?

— Oh kérem alássan.

Készségesen elhelyezkedett az ülésen és ha egy kissé furcsa is volt ez a szerepe, megvigasztalta magát. Most hát elérkezett a bosszú pillanata. Amint, a víz közepébe érnek, megrázkódik, a bíró ur a vízbe esik és soha senki meg nem tudja, hogy szándékosan dobta belé.

A víz már nyaldosni kezdte a kezét lábát, a hátán pedig nyögve érezte a bíró ur súlyát. No most mindjárt...

— Hallja Bercsi, maradjon hát nyugton! Még a vízbe esem, — no nézze meg az ember!

A szigorú hang egyszerre elhessegette minden gondolatát. Mereven feküdt a helyén, mocanni sem mert. A parton a bíró ur vidáman ugrott a földre...

A vallásügyi törvényhozás terén jelentékeny alkotást képez a lelkesi jövedelem kiégésítéséről való gondoskodás.

A mezőgazdasági helyzet javítása több nagyfontosságú intézkedéssel lön biztosítva.

Az állatorvosi közszolgálat államosítása, a közérdekű öntözőcsatornák létesítéséről, községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről szóló intézkedések tanuskodnak erről.

Rendeztetett a gazdatisztek jogi helyzete, nemkülönbön gondoskodás történt a jogviszonyaik törvényes szabályozását eddig csaknem teljesen nélkülözőtt mezőgazdasági munkások sorsáról, a munkaadók és munkások közötti jogviszony rendezése által.

Megalkottatott az országos gazdasági munkás- és cselédpóntár is, mely a kis egzisztenciák boldogulását intézményileg biztosítja.

A kereskedelem és ipar érdekei, a melyek az ország erejének emelésére és fejlődésére épp oly fontosak, több irányban nyertek törvényes intézkedéssel támogatást.

A forgalom könnyítését és a kereskedelem érdekeit fogják első sorban szolgálni az állami vasutaknál történt jelentékeny beruházások, a vasuti hálózat fejlesztése és a házőzási vállalatok támogatása.

Az igazságügy terén is történtek nevezets alkotások. A legkiválóbb fontossággal bír a bünvádi perrendtartás életbeléptetése, melynek életbeléptetésével jelentékeny lépés történt a jogbiztonság és a jogegység megvalósítása felé.

A mult évi nemzetközi versenyben Párisban a hazai művészet, a közművelődés és az összes gazdasági termelési ágak kiállításával jelentek meg. Örömkre szolgált, hogy magyar koronám országai méltó helyet foglaltak el a nemzetközi versenyen.

A választások tisztaságát, a képviselők függetlenségét és a képviselőház erkölcsi súlyát és tekintélyét vannak hivatva emelni azok a törvények, a melyek az országgyűlési képviselőválasztások feletti bíráskodásról és az összeférhetlenségről szólnak.

Sok van még hátra, amit kedvelt és hű Magyarországnak szellemi és gazdasági erejének emelésére, intézményeinek kiépítésére, közviszonyainak javítására alkotni kell az állami élet minden ágában és minden részében.

Sok az, a mit ez az országgyűlés a másokra örökségképp hátrahagy.

A jövő országgyűlés fokozott és kitartó munkásságára és hazafias belátására lesz szükség, hogy mindezeket a nagy és nehéz feladatokat megoldja.

Könnyítsék e munkát a béke áldásai. Reményt ad erre a szövetségeseinkkel való benső egyetértés és az a jó és barátságos viszony, a melyben minden külhatalommal állunk.

Kitörülhetetlenül szívünkbe van vésve és kegyelettel emlékezünk meg arról a tényről, a melylyel kedvelt Magyarországnak, felejthetetlen hitvesünknek, Magyarország nemcsak jogszerint, de szíve szerint is Királynéjának emlékét a hála és szeretet megindító jeleképpen törvénykönyvében az örök időknek átadta.

Siettetni óhajtván a nemzeti akarat nyilvánítását, hogy az országgyűlés termékeny, kitartó és bölcs munkával mielőbb hozzáfogasson a jövő nagy feladatok megoldásához: miniszteriumomnak az 1848. IV. és 1867: X. t.-c. alapján tett előterjesztése folytán ezen 1896. évi november 28-ra összehívott országgyűlést királyi jogunknál fogva feloszlattuk és berekesztjük.

Hazafias működésükért és buzgó fáradozásukért köszönetünket fejezve ki, fogadják királyi kegyelmünket és őszinte üdvözlésünket és vigyék ezt meg küldöiknek.

(Istentisztelet és csapatszeme.)

Midőn a király ezután a trónról távozott, a katonaság ismét tisztelgett és a zenekar újból rázendített a néphimnuszra. Ezalatt a király ugyanazon kérelettel és ugyanazon rendben, a melylyel a terembe jött, belső termeibe vonult vissza.

Ezután a várkápolnában hálaadó istentisz-

telet volt, a melyen ő Felsége minden nyilvános kíséret nélkül jelent meg az oratoriumban a mely alatt Pelleth püspök apostoli keresztrel foglalt állást, míg az országgyűlés tagjai magában a kápolnában foglalt helyet. A Tedeumot Vaszary Kolos biboros hercegprimás celebrálta, főnyes segédlettel, amelyben Kohl Medárd püspök, Krissán Mihály és Andor György pápai kamarások, Berger János egyetemi tanár, Várossy Gyula és Glattfelder Gyula szeminárium igazgatók, Kanter Károly apát, udvari plébános, továbbá a Philippinum négy tagja vettek részt.

A csillogó díszmagyart és egyenruhát öltött képviselők és főrendek felvonulását az utcán nagy közönség nézte.

Budapest székesfőváros helyőrsége ez idő szerint csupán az őrszolgálatához szükséges csapatokból állván, a szertartáson szükséges zászlóalj az 5. hadtest kötelékéből kellett beszerezni, a mely célból a 76. gyalogezred egy zászlóalja az ezred zenekarával tegnap Budapestre érkezett. Az istentisztelet után ő Felsége szemlét tartott a vár udvarán felállított zászlóalj felett.

TÁVIRATOK.

Megcáfolt kormányválság.

Szofia, szept. 9. A bolgár távirati ügynökség teljesen alaptalannak jelenti ki a Karavelov-kormány állítólagos lemondásáról szóló hírt.

Transzvál.

Pretória, szeptember 9. A város kiváló polgárait kirendelték, hogy felváltva kísérik a vonatokat Pietersburgba. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy ujabban ismételen levegőbe röpitették bur osztályok a vonatokat.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

A pécskai kerületben megindultak a választási mozgalmak teljes mértékben. A szabadelvűpárt szerdán délelőtt 10 órakor tartja jelölő értekezletét, melyen Vásárhelyi Lászlónak, a megyei szabadelvűpárt elnökének fogják felajánlani a jelöltséget.

A pécskai kerület függetlenségi pártja már holnap, kedden este 7 órakor összeül jelölő értekezletre. A párt, mint értesülünk, Szalay Mihály dr. budapesti lapszerkesztőnek fogja felajánlani a jelöltséget, a kit úgy a Budapesti központ, mint az aradi függetlenségi párt támogat. A holnap esti értekezletre Aradról Barabás Bélát, Müller Károlyt, Müllék Lajos drt, Nagy Sándor drt és Péterffy Antalt várják.

A pécskai kerületben, mint tudósítónk jelenti, az idén tisztességes választásra lesz kilátás, a mennyiben mindkét jelölt szigorúan elvi alapon kívánja végigküzdeni a választást. A Pless-féle korrupciós választási botrányok után, örömmel vesszük e hírt Pécskáról.

A kisjenői függetlenségi párt tegnap tartotta jelölő gyűlését Erdőhegyen. A párt Lázár Zóárd dr. ügyvédet kiáltotta ki jelöltjéül.

Körösbányán Josika Gábor báró tegnap tartotta beszámolóját s egyidejűleg megköszönte a választók eddigi bizalmát. Többé azonban nem hajlandó mandátumot vállalni. A kerület szabadelvű pártjának egy része erre Hollaky Imre acsucai földbirtokost kiáltotta ki képviselőjelöltnek, ki a kerületet már több ízben képviselte. Hollaky a jelöltséget elfo-

gadta s mindjárt meg is tartotta programmbeszédét.

A szabadelvűpárt egy másik része Gyórfy Arpád báró brádi háztulajdonos vezérlete alatt madarasi Beck Lajos dr. budapesti ügyvédet jelölte.

A jelölés után Brády Albert földbirtokos a szabadelvűpárt elnöke Széll Kálmán miniszterelnöknek és Podmanicky Frigyesnek, a szabadelvűpárt elnökének üdvözlő táviratot meneztetett a párt nevében.

Esztergom-ból táviratozzák e hó 8-áról a „Bud. Tud.”-nak: A választási mozgalom teljes erővel megyszerte megindult. Sacellary György, a doroghi kerület szabadelvűpárti jelöltje, ma tartotta meg programmbeszédét Pilismaróthon és Dömösön, a hol nagy lelkesedéssel fogadták s hatásos programmbeszédét zajosan megéltették.

Párkányon függetlenségi programmal, Szemere Huba lépett fel, a néppárt pedig Perczel Bélát jelölte a szabadelvűpárt régi kerületének elhódítására, Sacellaryt azonban mindenféle lelkesedéssel fogadják s megválasztását a néppárt és a függetlenségi erők erős akciója mellett is bizonyosra veszik.

A szolnoki függetlenségi és 48-as párt elnökét, Gyömörey Félixet Polónyi Géza orsz. képviselő arról értesítette, hogy miután a h. szobozsói kerülethez megválasztása esetére adott szava köti, de betegsége is gátolja abban, hogy két kerületben alávehesse magát a jelöléssel járó fáradságnak, a szolnoki jelöltséget mély sajnálattal el nem vállalhatja.

Budapestről távirják, hogy a ferencvárosi szabadelvűek jelentékeny része Hieronymi Károlyt akarja képviselőjelöltül fölléptetni.

Az orcivalvai választókerületben (Temes-megye) Blaskovics Ferenc pap képviselővel szemben a választók Besseyey Ferenc volt képviselőt jelölték. Ebben a kerületben minden valószínűség szerint Besseyey Ferenc győz, a ki itt nagy népszerűségnek örvend.

Mac Kinley haldoklik.

(Az amerikai kabinet értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 9.

A borzalmas buffalói merénylet úgy látszik még sem záródik olyan baj nélkül, mint azt az első híradások után hittük. A merényletről érkező táviratok azt a megnyugtató érzést keltették, hogy az orvosoknak sikerül majd Mac Kinley életét megmenteni. Evvel már-már le akarjuk zárni ezt az ügyet avval a csöndes rezignációval, melyet az anarkisták örült és esztelen merényleteivel szemben nem lehet mellőzni. Mert ez ellen nincs védekezés. Ha a társadalom erőszakkal akarná kiirtani az anarkizmust, akkor ezek az emberek, kik mindenre inkább el vannak szánva, csak a megadásra nem, a koronás fők után más objektumot keresnének bosszúvágyuk kielégítésére. Es kik következhetnének a koronás fők után? Az államhatalom végrehajtói. Azok, kik az országokat igazgatják, kikben a nép és az uralkodó bizalma összpontosul. — Ekkor azonban már megszűnnék az anarkizmus mint elv, hanem következnek az anarkia, a fölfordult világ. Így tehát csak csöndes rezignációval lehet szemlélni a vandálok pusztításait. Megvárjuk, míg az anarkistáknak benő a fejük lágya. De most a csöndes rezignációt egy mély bánat fogja átvezetgetni.

Mac Kinley haldoklik! Tehát mégis célt ért az orvul kilőtt golyó, tehát mégis porba hull az amerikai nép bálványja: Mac Kinley! A buffalói gyásznapi örökké

emlékezetes marad Amerika szabad népének. Hiszen hová lennének, ha nem a legdemokratikusabb kormányforma, a köztársaság tartaná össze az Unió apró országait. És ime a demokratizmus fénykorában egy anarkista meg akarja változtatni a kormányformát. Am tegye. De megrázó az eset akkor, mikor ezt a legelső amerikai ember halálával akarja elérni. Egy utópikus célnak föláladoz egy emberéletet.

Ha Mac Kinley fölgyógyult volna, talán letette volna az életveszélyes jogart a nép elé s csöndes visszavonultságban szemlélte volna, hogy rohannak az emberek fejfel a falnak.

De Mac Kinley meg fog halni, így szól egy berlini tudósítás. Az anarkista banda pedig ámulva nézi, hogy hiszen a kormányforma nem változott meg, mindössze egy új elnököt választott magának az Unió népe.

Buffalo, szeptember 9.

Az estefelé kiadott orvosi jelentés szerint Mac Kinley elnök délelőtt 9 órától fogva összesen vagy négy órát nyugodtan aludt. Állapotát az összes jelenlevő orvosok kielégítőnek jelelték ki. Érverés 128, hőmérsék 101, lélegzés 28.

Buffalo, szeptember 9.

Az este 9 órakor kiadott orvosi jelentés így hangzik: Az elnök zavartalanul pihen és a legutóbbi orvosi jelentés kiadása óta nem mutatkozik semmi különös jele valamely változásnak. Érverés 130, hőmérsék 101,6 lélegzés 30.

Chikagó, szept. 9.

Az itteni Daily News közli azokat a vallomásokat, a melyeket Czolgosz merénylő a buffalói rendőrség előtt tett. A merénylő kijelentette, hogy ő csupán anarkista iratok befolyása alatt cselekedett és meg van lepve ama bánásmód fölötti, melyben a nép a merénylet után őt részesítette. Miután Czolgosz vallomását aláírta, kijelentette, hogy egyáltalában nem bánja tettét, mert megtette a nagy ügyért, a mit tehetett. Semmi összeköttetésben nem áll a pattersoni csoporttal vagy azokkal az anarkistákkal, a kik Brescit Olaszországba küldték Büntársai nincsenek. Más buffalói jelentések azt mondják, hogy Czolgosz beismerte, hogy barátaival beszélt tettéről. Egyelőre Czolgosz részére nem rendeltek ki védőt. Ő azt mondta, hogy nem akar ügyvédet.

Cleveland, szept. 9.

Az itteni rendőrség Czolgosz számos barátjának beható kihallgatása után kijelenti, hogy nem tudott felfedezni jeleket arra nézve, hogy Buffalóban összeesküvés állott volna fenn.

Berlin, szeptember 9.

New-Yorkból távirják, hogy Mac Kinley aligha éri meg a holnapi reggelt. Ennek folytán a kabinet tagjai Buffalóban összegyűltek.

Berlin, szeptember 9.

New-Yorkból táviratozzák, hogy azok a táviratok, melyeket Mac Kinley állapótáról eddig hivatalosan kiadtak, túlzottan optimisztikusak. Megbízható magánjelentések szerint Mac Kinley aligha fogja megérni a holnapot. Állapota aggasztóan rosszra fordult. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy a kabinet tagjai állandóan ott vannak a beteg ágya mellett.

SPORT.

A lövészek ünnepe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Az aradi lövészegylet az idén is a szokott fényvel és általános érdeklődés mellett tartotta meg Lőrincnapi díjlövészeti ünnepségét. A díjlövészetet Mülek Lajos dr. főlövész-mester nyitotta meg. A díjlövészet már pénteken kezdődött és ma délután 6 órakor fejeződött be.

A lövészek tegnap vasárnap délből sike-rült bankettet rendeztek a sportszezon befejezésére. A banketen jelen voltak Mülek Lajos dr. lövész-mester, Barabás Béla dr., Varjassy Lajos, Lusz Vilmos, Mocsáry Béla (Ungvár), Szezevits József (Szászváros), Toronyi Virgil (Szatmár), Magyary Ferenc, Tedeschi Viktor, Probszt Mihály, Nagy Kálmán, Schöpl József, Millig Mátyás, Klein Ignác, Angyal Dezső, Vertán Oszkár, Edvi-Ilés László, Gellényi Sándor, Sekőn Károly, Inokai Tóth Lajos, Weisz Dávid, dr. Keresztes Gyula, Nachtnébel Ödön, Gebhart István, Domonkos Lajos, Domonkos József, Fejér Gyula, Bródy József, Réthy Viktor, Joo Béla, Maresch Gyula, Dániel Endre, Koszka Emil, Nattland Bernát, Geller I., Tóth Mihály, Morgenstern Gyula, Szász Dénes, Müller József, Feszler Károly, Bartsch Alajos, Schvellengrüber József, Tulipán Sándor, Ternay Lajos, Vlakovic Zsigmond, Brunner Géza, Brunner Béla, Kemény Ferenc stb.

Az első felköszöntőt Mülek Lajos dr. főlövész-mester mondotta br. Orcy Lőrinc egykori főlövész-mester emlékezetére s a lövészegylet tagjaira. Domonkos Lajos a vidéki vendégekre, Toronyi Virgil (Szatmár) dr. Mülek főlövész-mesterre és Aradváros közönségére.

Nagy Kálmán lövész-mester az önnálló független magyar sajtóra, Barabás Béla dr. a lövészegylet tagjaira mondott felköszöntőt,

+ Az aradi tornacsarnok működését a lyceumi tornacsarnokban holnap d. u. 6 órakor megkezdik. A tornarák hetenként háromszor u. m. kéden, csütörtökön és szombaton este 6—8 óráig tartanak. Aradon, 1901. szeptember 10-én. Az elnökség.

+ Az „Aradi Torna-egyesület“ választmánya folyó hó 10-én d. u. fél 8 órakor a lyceumi tornacsarnokban ülést tart. Több fontos tárgy lévén napirenden, a választmány tagjainak minél nagyobb számban való megjelenését kéri. Az elnökség.

Erzsébet királynéről.

(Egy párisi kaland.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Holnap, szeptember 10-én lesz három éve, hogy egy emberi bőrbe öltözött vadállat, gyilkos törrel kioltotta a legelső magyar asszony életét.

Ezen a szomorú napon kegyeletes gyászszal ünnepli meg az egész magyar nemzet, a legjobb királyné emlékét.

Időről-időre napvilágot lát a sajtóban a királyné életének egy-egy epizódja, amelyet a közönség nem ismert. Egy ilyen ismeretlen kalandról számolnak most be a francia lapok is a gyászos évforduló alkalmából.

A Tuileriák, a francia királyok és császárok egykori lakhelye, a harmadik köztársaság óta sötét. Az egykor tündéri fényben uszó palotát évek óta nem világítják ki. A párisi tanács most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a Tuileriákba villamos világítást vezet be s a gyönyörű épületet minden este megvilágítja, már azért is, mert a palota kertjében a gyanus alakok egész hada tanyázik éjjelenként, s veszélyeztetik a közbiztonságot.

Ebből az alkalomból érdekes kis epizódot írnak a párisi lapok, amely epizód megboldogult királynénkkal ott 1897-ben történt.

A királyné ez évben Párisban tartózkodott

és a Tuileriák melletti *Dominici* szállóban lakott.

Korán reggel, midőn még sötét volt, a királyné, orvosi rendeletre, fürdőt vett, s azután sétálni ment a Tuileriák kertjébe.

Egy ilyen alkalommal a bokrok közül kiugrott egy csavargó, s az egyedül sétáló nőtől pénzt követelt. Szerencsére a királynénál volt egy pár ezüst pénz s ezeket oda dobta neki. Azután sietve távozott a kapu felé. A csavargó a pénzt felkapta s gyors lépésekben követve Erzsébet királynét. A kapunál utól is érte s még követelt tőle pénzt. Egy éppen arra haladó rendőr a királyné felszólalására a csavargót le akarta tartóztatni, ez azonban úgy vágta mellbe a rendőrt, hogy az felbukott, s azután a sötétség leple alatt elszaladt.

A királyné ez eset óta nem is ment többé a Tuileriák szép kertjében sétálni.

Az esetet azonban csak jóval később mesélte el környezetének, midőn már Párisból Cap-Martinba utazott.

Négy év előtt történt a dolog, s azóta minden évben többször tanácskoztak Párisban, hogy a különben festői fekvésű Tuileriákat megvilágítsák, s ezzel Páris látványosságainak számát egygyel szaporítsák. Most végre határozatba is ment ez a négy éves terv. A villam bevezetésének költségei 95,000 frankba kerülnek, a világítás 11,500 frankba. A költségeket a város és az állam együttesen fedezik.

Ily módon segítette elő a Tuileriák megvilágítását megboldogult királynénk egy négy év előtti kalandja.

A szocialisták aradi jelöltje.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

A szocialisták, úgy látszik, a legfürgőbb politikusok. Még alig hogy bezárultak a képviselőház kapui, már itt Aradon megjelent a képviselőválasztások legelső fecskéje, a szocialisták képviselőjelöltje.

Lehet, hogy ez náluk fegyelmezett szervezetre mutat, de lehet az is, hogy a szocialisták csupa türelmetlenségből játszik az „alkotmányosdi“-t. Mert az bizonyos, hogy Aradon a szocialista képviselőjelölt kevés szuszszal megy bele a választási küzdelembe. Hiszen azok közül, akik Poór Jánost, a jelöltet vasárnap délből végig hallgatták, ha nem is mind kíváncsi néző, de legalább háromnegyed része szavazat nélküli iparossegéd volt.

Nem akarjuk kicsinyelni a szocialisták ambícióját. Mindenesetre szép lesz, ha összehoznak néhány szavazatot. A szocialisták vezetői sem akarnak ennél többet.

A tegnapi gyűlés Aradváros képviselőválasztási harcára semmitéle komolyabb hatással tehát nincs, legföljebb annyit bizonyít, hogy itt az idő a korteskedésekre. A választási szezon hivatalosan beköszöntött.

A szocialisták képviselőjelölt gyűléséről a következő tudósítás számol be:

A szocialisták meglehetősen nagyszámmal gyülekeztek össze vasárnap délből a tüzoltó laktanya udvarán. A hatóságot a gyűlésen Berec Ferenc rendőrhadnagy képviselte. A gyűlés korelnökéül Vecsery Jánost, jegyzőjeül Jankovics Istvánt választották. Weiss Herman kezdte ezután fejtegetni a szocialista eszméket. Kikel az ellen, hogy a választói jog az adócenzushoz van kötve. Szerinte első sorban a munkás tartja fenn az államot. A mai munkásviszonyok illusztrálásul azt mondja, hogy helyzetük olyan, mint a heptikás emberé, se nem él, se nem hal. Ezen változtatni kell s ennek megváltoz-

hatására a szociálista eszméket tartja célravezetőnek.

Ponta Péter a második szónok, az ipartörvény módosításáról beszél és a népfenség elismerését követeli. A jobbágykört sokkal jobbnak találja, mint amilyen a munkások mai helyzete. Akkor az uraság gondot viselt a népre, ma pedig senki sem törődik a munkásnéppel.

Ezután egy bizottságot váasztották, mely a jelöltet meghívja a gyűlésre.

Podr János Árpád, budapesti cipézmester elmondta ezután programbeszédét.

Mint a nép embere, ajánlja magát. Nincs iskolai érettsége, de tapasztalatait elég iskolának tartja arra, hogy ha megválasztanak, helyt tudjon állni az elve melletti küzdelemben a képviselőkben is. A szociálistust a jövő zenéjének tartja.

Már 48-tól datálja a bérendszer behozatalát, amit ma már az ókor rabszolgaságánál is rosszabbnak tart és ebben a tőkepenzeseket okozza. A szociálista eszmét úgy állítja elő, mint amely egyesíteni, tömöríteni akarja az embert és vagyont, nem elkobozni. Aztán az ország függetlenségét, s az önálló vámterületet követeli s azt, hogy a kormánynak gondja legyen, hogy e hazában első sorban a magyar munkás leljen kenyeret. Az igazságszolgáltatás államosítását, ingyenes népnevelést követel a népek. A kigazdákati intí, hogy előbb-utóbb megöli a mai nagy gazdasági versenyt.

Mint felvilágosodott ember a halálbüntetést eltörölni akarja. A hitbizományokat, papi vagyont elkobozná. Ezer koronán alóli jövedelmű embertől az állam ne vegyen adót. Magáról azt mondja, huszonöt éve szociálista, de úgy tudja, s ez idő alatt azt tapasztalta, hogy a szociálisták jó munkás, megbízható emberek. A főrendiházat ócska, középkori intézménynek nevezi, választott főrendeket sürget. Végül pedig a jelenvoltakat a szociális eszme melletti kitartó küzdelemre kéri.

E nagyobbára ösmert szociálista követelések után elnök köszönetet mondott a jelöltnek beszédeért, a jelenvoltaknak és a rendőrhatalom képviselőjének. A szociálisták dallal fejezték be jelölt értekezletüket s szépen szétoszottak.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Model, operetta.
Szerda: Ocska brigadéros, bohózat. — Repülő balet fellépte.
Csütörtök: Ocska brigadéros, bohózat. Szadai Herenc búcsúja. — Repülő balet fellépte.
Péntek: Allatszelidítő nő, bohózat. Szóke Sándor búcsúja. — Repülő balet fellépte.
Szombat: Virágcsata, operetta. Cakó Vilmos búcsúja. Arkossyné fellépte. — Repülő balet fellépte.
Vasárnap: Délután: Madarász, operetta. Este: A bolondok grófja, bohózat. — Repülő balet búcsúja.

Három primadonna.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Budapest, szeptember 9.

„Három a kis leány” — éneklék a Mikádóban a Magyar színházban.

— Egy kicsi, két kicsi, két kicsi, rom kicsi nő! — éneklék Német Jóska a Népszínházban.

Ez a két kicsi dal pedig sohasem volt aktuálisabb, mint most az új szezon kezdetén, a mikor három primadonnapárt két elkeseredett „végső” harcra egymás ellen. A három kicsi nő, a kikirol szó van: **Küry Klára**, nem kell talán külön mondanunk, hogy a közönségnek régtől fogva kedvence, **Fedák Sári**, a Zsazsa, a Népszínházban ujonnan felkapott sikkes papnője, és **Szoyer Ilonka** a Magyar színházban most legtöbbet emlegetett csodált és körülrajongott művésznője.

Nem keressük, okkal vagy a nélkül, de tény az, hogy ugyyszólván a közhitbe ment át a sok versenység révén, hogy **Küry Klára** ellensége minden új tehetséges tagnak, aki primadonnának készül, vagy primadonnává vedlik át. Hát mi nem hiszünk, de látjuk azt, hogy a primadonnapártok ugyan háboruskodnak egymással. Amire az új csillagnak pártja lesz, akkor már kitör a harc s megindul a virágcsatározás, a vastaps és az ujrázások labdajátéka.

A Zsazsa ebből a csatából eddig szerencsésen került ki. Diadalmas vetélytárs lett és már odaig jutott, hogy viccel is.

Ez kérem nevezetes dolog ebben a szépséges fővárosban, a hol a közönség kegyét bizony-bizony lassan és sokszor nehezen lehet kiérdemelni. A ki nevet, sőt viccel is, az körül-belől biztos a maga dolgában.

S íme most egy új csillag bukkant fel: a kis szóke **Szoyer Ilonka**, a ki a maga végtelen szerénységében hasonlít a kis erdei ibolyához, a melyet csak kedves illata után vesz észre a virágkedvelő.

Szoyer Ilonka pedig most hódító utra indult a primadonnák táborában. Bájos megjelenése, csodásan szép, tünde hangja, kedves, természetes játéka annyi hivat szerzett neki, hogy többé nem panaszkodhatnék, még ha tette volna is valamikor, a részvétlenség miatt.

Az igazi művészet győz és diadalmaskodik, még ha Piriócban terem is meg.

Aztán veszedelmesen hasonlít **Küry Klára**hoz, de üdébb, fiatalabb s hangja van — mondja a **Szoyer** tábor.

— Tehát! Tehát szerződöttni kell a Népszínházhoz!

— Ez most a jelszó!

Szent Isten! Mi lesz ebből a szezon derekai! Már látom az új primadonna-háborút, a melynek, hogy ki lesz az áldozata, csakhamar elválnak.

* A nyári évad e héttel véget ér. A társulat napok óta próbálja már a téli évad első darabjait. Legjobban az október 1-én kezdődő évad megnyitó-előadásán színrekerülő **Thurán Annát**, **Bartók Lajos** régen adott történelmi drámáját. A mint e héttel a nyári színészet befejeződik. **Gonda László** megkezdte a bérletgyűjtést a téli évadra, mely ezuttal rövidebb lesz, mert csak virágvasárnapig tart majd. A téli társulat újabbán még egy taggal szaporodott, mert **Leszkay** igazgató szerződöttnette **Haidt Margit**ot énekesnőnek. Az új tag **Rákosi Szidinek** volt növendéke és az aradi színházról a Magyar színházhoz fog átmenni.

* A repülő balet színes képei ma jelentek meg a hirdetőtáblákon. Maga **Heidenreich** igazgató csak holnap érkezik balletáncos nőivel és technikai személyzetével. Ez utóbbi kedden délelőtt 10 órától a **Model** esti előadásáig foglalta le a színpadot, melyen el kell helyezniök a gépeket, hogy a repülő balet az 5 lepkeváadászatát szerdán bemutathassa. A repülő balet bemutatkozásával összeesik a **Tolnainé** betegsége miatt elmaradt **Ocska brigadéros** bemutatója.

* **Balla Kálmán** szintársulata. Győrből írják nekünk: A győri városi színházba ez év október hó 5-én a nagyvárosi színházban volt jeles színésze, **Balla Kálmán** vonul be, mint új igazgató. A győri közönség a legnagyobb rokonszenvvel tekint működése elé. Mily komolyan néz feladata elé **Balla Kálmán**, a színgazgató, mutatja, hogy már elkészítette az első három hét műsorát, mely programszámba is megy. Érdekelni fogja ez a mi közönségünket is. Szombaton, október 5-én **Helvika**, **Jókai** drámájával nyílik meg a színi idény. A következő napokon színre kerülnek; Méltóságos csizmadia, **Helvika**, **Demimonde** (**Balla Kálmán** első fellépte.) **Szép Heléna** (**Balláné Csik Irén** első fellépte.) **Szép Heléna**, **Nők barátja**, **A rablók**. (**Először**, **Karácsonyi Mariska** első fellépte.) **A rablók**, **Ördögűző** huszártiszt, **A rablók**, **A titkos rendőr** (először), **A titkos rendőr**, **A rablók**, **Ocskay brigadéros** (először), **Ocskay bri-**

gadéros, **Ocskay brigadéros**, egy huszárkapitány **Bécsben**, **Mária bátyja** (először.) **Előkészületre** kitűztettek: **Traviata** opera, **Kadet** kisasszony operette, **Halász szeretője** népszínmű, **Chamil-lac** dráma. **Névtelen levelek** vigjáték. **Tartalék-darabok**: **Lili** operette. **Idegesek** vigjáték. — **Balla Kálmán** jól szervezte szintársulatát és alapos a remény, hogy a szerencse, mely színészi működését kísérte, nem fogja elhagyni a színgazgatót sem.

* **Nóták.** Ily cím alatt ad ki verskötetet **Papp Miska**, a kolozsvári színház tagja. kinek eredeti tehetsége nemcsak jóízű színpadi alakításokban nyilvánul meg, de a poezis lantján is szerencsés kifejezést tud adni érzés- és gondolatvilágának. A hangulatos versekkel ékes kötetet most rendezi sajtó alá az ifjú szerző, kinek már több költeménye jelent meg a lapok hasábjain. A kötet, melyet a hálás tanítvány **Ujházi Edének**, a kitűnő művésznek ajánl, október 1-én kerül ki a sajtó alól. A megjelenendő kötetből itt közlünk egy kisebb verset mutatóba:

Mi lenne?

Gondol egyet Jóska, — kérdi az apjától:
 „Ed's apám, mi lenne ebből a világból,
 Ha a nap egyszerre
 Léésne a földre?”

Roppant fontos kérdés; szippant egyet rája.
 Aztán ily bölcs szókra nyílik vala szája:
 „Hát, fiam, egyszerre
 Kutya meleg lenne!”

Véres választási értekezetlet.

(A bajba került községi előljáróság.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 9.

Országszerte megindultak a választási készülődések. Az ilyen időszak mindig bizonyos befolyással van az emberek lelkületére. A szelidebb lelkű emberek is véresszájnak ilyenkor. Aki máskor nagyon csöndes, az a választások idején zajong, kiabál, nem fér a bőrébe. Az emberek egy bizonyos lélektani metamorfozison mennek keresztül. A jámbor, patriarkális életű varga rettenetes hős, embereken átgázoló Cézárként jelenik meg a választások harcterein. S azok a rekedttorku kortések, kiket fokossal és butykossal szoktunk elképzelni, rendes körülmények között egyháziak vagy olvasókori pénztárnokok. De hát ilyenkor az emberek megváltoznak.

Torontálmegye egyik déli községében, **Tögyerben**, mely nincs messze Nagybecskerekétől, ma délben néhány választó polgár gyűlt össze, hogy a képviselőválasztások eshetőségeiről és az azon tanusítandó magatartásukról beszélgessen. Az értekezetlet csöndesen, minden nagyobb baj nélkül kezdődött. Majd szóba került, hogy milyen pártállást fog elfoglalni a község előljárósága. Erre már valamennyien izgatottakká lettek. A községi előljáróságot egyikük sem szerette s megkezdődtek a szónoklatok az előljáróság ellen. Az egyik szónok a másikat tüzelte. Az elkeseredés nöttönött s mikor egyikük elkiáltotta magát:

— *Verjük agyon a kuttyákat!* — az egész értekezetlet fölkerelkedett és rohamban indult a község házára.

Gavosdián Toma, az egyik harcias választópolgár vitte a szót. Harsány hangon követelte, hogy az előljáróság, de különösen a bíró, tegye le azonnal hivatalát és bugyja el a község házat. Mikor a bíró erélyes hangon rászólt a meglehetősen harsányan beszélő társaságra, **Gavosdián** botjával háromszor egymásután febeütötte a bírót, aki a csapások sulya alatt összeesett. Az előljáróság többi tagjai ekkor kiszaladtak a község házból. A felbőszült tömeg utánuk rohant. A két párt összeverekedett az utcán s a feltűzött emberek bicskát rántottak. A

verekedő felek több késszurással megsebesítették egymást s a lázongók közül néhányat le is szurkáltak. Ekkor érkezett oda egy előfogatos ember, aki látva a véres jelenetet, csendőrkéért készült hajtani. Ezt az embert *leszurkálk*. Mire a csendőrség odaérkezett, már vége volt a verkedésnek.

A lázongók a bíró testéről letépték a ruhát és lelökték az árokba.

A járási főszolgabíró állandó csendőrkerületi parancsnoksághoz, mert attól tart, hogy a véres jelenetek meg fognak ismétlődni.

Szelle József — a Rivierán.

(*Imling Konrád elutasítása.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Szelle felesége, Fischer Margit ma végre hivatalosan kijelentette, hogy Szelle nincs itthon, hanem a Rivierán üdül, hogy teljesen megrongált egészségét némileg helyreállítsa. Nyírő Géza dr. vizsgálóbíró ma ugyanis maga elé idézte Szelléné-Fischer Margitot és kihallgatta abban a bűnygyben, melyet család bukás miatt indítottak Szelle József ellen. Ezen kihallgatás alatt került szóba Szelle eltűnése. Szelléné ekkor kijelentette, hogy férje, a ki szintén be volt idézve, azért nem jelent meg a vizsgálóbíró előtt, mert a Rivierán van. De néhány nap múlva itthon lesz.

Ezt az utóbbi kijelentését Szellénének azonban nem lehet készpénz gyanánt elfogadni. Szellének most sokkal üdvösebb és célravezetőbb, ha oda marad, mert ha haza jön, nem fogja elkerülni a letartóztatást.

Szelléék most állítólag „nagy nyomorban” vannak. Az egész lakás üresen, butor nélkül áll, csak az egyik szobában van három matrác a földre terítve. Azon alusznak Szelléék.

Erdekes, hogy Szelléék most a nyomorukkal hozakodnak elő. Részvétet és szinpatiót akarnak maguk iránt gerjeszteni, holott ők azok mindenha, kik nem ismerik az irgalmat. Hiszen pl. Gájban átokszamba megy, ha valaki az ellenségeinek azt mondja:

— *Forduljon meg a portádon a Szelle székere!*

Ilyen és hasonló mondás több forog a között a szegény nép között, melynek Szelle ügyvéd kiszította a véré utolsó csöppig.

Különb holnapután, szeptember 11-én árverezik el Szelle butorait. Ugy halljuk, hogy az árveréshez, melyen temérdek ember lesz jelen, rendőrt is rendelnek ki, mert az árverések reudes látogatói, az árverési hiénák néha olyan trágár és ocsmány beszélgetéseket folytatnak egymás között, hogy a jóízű férfiember ott hagyja az árverés színhelyét. Ezt a hiénák fogásnak használják, hogy az árakat mások föl ne verhessék. De a Szelle butorainak elárverezésénél a rendőrség meg fogja figyelni ezeket a beszédet és a legcsekélyebb incidensre el fogja őket tiltani az árveréstől.

Ma is érkezett egy újabb bejelentés. Dallos Sándor dr. makói ügyvéd jelentett be 34 korona 50 fillért ügyvédi munkadíj címén.

Imling Konrád dr. még tegnap is folytatta a vizsgálatot és este a gyorsvonattal visszautazott Budapestre. A miniszteri kiküldött, mint halljuk, olyanforma előterjesztést fog tenni az igazságügyminiszternek, hogy az aradi törvényszéknél bizonyos személyi változások kikerülhetetlenek. Ismerte az igazságügyminiszter gyors és erélyes elhatározását, ezeket a változásokat már a legközelebbi jövőben várhatjuk.

HIREK.

A braganzai herceg pénzügyi afférjei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 9.

A vasárnap megjelent élelapok egyikében a következő tréfás kérdés áll: Mi lehetetlen? Az, hogy a braganzai herceg valami újabb afférjáról akár meg történt, akár nem, ne adjanak hírt a lapok.

A lapnak tényleg igaza van, mert nap-nap után a legkalandosabb hírek járják be a sajtót a fiatal herceg előkelő passzióiról. A legutóbbi hír az, hogy a herceget egy évre szabadságolták a Vilmos huszároktól, s hogy a szabadságidőt Bécsben kell töltenie. A szabadságolás oka pedig az lenne, hogy a herceg különböző pénzügyi afférekbe keveredett.

A hír, úgy látszik, nem került el a bécsi udvar figyelmét sem, mert a „Corr. Wilhelm” könyomatos mai száma a következő, valószínűleg az udvar által sugalmazott cáfolatot közli:

Ferenc József braganzai herceg szabadságolása és állítólagos pénzügyi afférjei teljesen légből kapottak. A herceg jelenleg Aradon van (?) s részt vesz az ott folyó lovassági gyakorlatokon. Tény az, hogy egy pénzügynök valami utonmódon hamis követelésekkel férközött hozzá, és egy meg nem történt pénzügyi manipuláció közvetítési díját követelte. A herceg azonban az ügynököt elutasította s ellene a följelentést megtette.

Igy szól a bécsi könyomatos hire. Hogy mennyi a valóság a hivatalos cáfolatban, azt ellenőrizni nem tudjuk, annyi azonban minden hivatalos erősítés dacára is bizonyos, hogy a herceg ez idő szerint *nincs Aradon*,

Őszi gyakorlaton.

Arad, szeptember 9.

A kaszárnya ablakai csakva, lepi őket a por, nincs aki tisztogassa. A szobák üresek, kint, valahol a sárga tarlókon járnak az emberek és csak a gondolatukkal vannak idehaza. Ez gyakran elszáll most s amint jön a messze idegen földről, utközben találkozik a sóhajokkal, melyek apró házakból vándorolnak az apa, a hitves, a fiu után az ismeretlen táj felé.

Talán soha annyi aggódó érzés nem támad a lelkekben ezen a szép magyar földön, mint így ősz felé, mikor sárgul a levél s a verőfény bágyadt sugarai megaranyozzák a hervadó mezőt. Mert ez az időszak az, amidőn leteszi az életerős munkás kéz a kenyeret kereső szerszámot és elmegy heteken át a fegyvert hordani. Itt hagyja az övét, kik akkor esznek, ha keres az apa. Itt hagyja a munkát, mely hever gyümölcszetlenül és járja szótlan nehezteléssel a szegénységről beszélő falvakat, a poros országot, a szántást, természettel ékeskedő földet, mely lépten-nyomon a békéről, a szereletről mond örökszép költeményt. És az aggódó érzések valósággal indokoltak is ilyenkor. Ha különösen elborul az ég s a szürke felhőkből napokig hull az eső, a levegő pedig hűvös és nyirkos lesz, a föld átnedvesedik és párák szállnak róla, melyek magukkal viszik a betegségeket. Hány viruló ember hoz ezekből... Hány hervad el tőle...

Minő okos dolog lenne ezeket, ha úgy lehetne nyilvántartani, hogy a szomorú számok goncolkodóba ejtsék a drága s a százezreket fölemészítő katonai játékok intézőit és ha nem is sokat, de valamit mégis lenyirbálnának a régi, — kopott copfból. Mondjuk, az elszállásolás körüli rendszerből csak. Mennyi baja, hátránya van ennek, azt azok tudják legjobban, akik végigélvezték a manóvereket.

Mikor homályosodó esttájon, lefuvás után, három-négy óráig kell gyalogolni még az elfáradt csapatnak, azért, mert a térképen egy jel van, ami falut jelent s a parancs úgy kívánja, hogy az emberek faluban legyenek elszállásolva. Pedig minő falu az. Minő szállástadó helység az, mikor az elgyötört emberek szeliós csürök alatt, vagy piszkos udvarokon térnek pihenésre. Es másnap reggel ismét megy a csapat három-négy óra hosszat, mert őt ama bizonyos faluba intézte a bölcs parancsolás.

A „lágerezás” hasonlóképpen jellemzi a mostani rendszert, — amidőn a hónapokkal azelőtt készített tervezetben az van megállapítva, hogy ezen és ezen a napon, ennek és ennek a brigádának, itt és itt kell táboroznia a szabad ég alatt. Es legyen akármilyen idő, eső, hideg, szélfuvás vagy zivatar, ott táborozik a brigád, mert hiába, a testet edzeni kell, kitartásra kell szoktatni. Ki tudja, nem ezek a testedzések növelik a meghűlt, szolgálatképtelenné vált tisztek tekintélyes összegre menő nyugdíj-költségét. Az elnyomorodott munkaképtelen emberek számát, akikkel nem nő, de fogy az adófizető.

A többi bajokról ne szóljunk. Pedig van még a régi copfban több baj is. Sok is... A résztvét így is föltámad bennünk, ha látjuk, — mint szítal odakint az őszi eső, ha érezzük szobánkban a nyirkosságot, a hűvösséget, ha látjuk reggelenként a párafüggönyt az ablaküvegen és ezenközben rágondolunk azokra, — akik járják a szegénységről beszélő falvakat, az országot, a természettel ékeskedő sáros földet és őket mindenütt a lelkek hűvössége, a bizalmatlanság: az idegenkedés kíséri.

— **A király Budapestén.** Ő felsége ma reggel 8 órakor a királyi vártemplomban csendes misét hallgatott. Délelőtt fogadta a főrendeket és képviselőket, azután visszavonult termeibe. Délután 2 óra 20 perckor Bécsbe utazott a nyugoti pályaudvarról.

— **Erzsébet királyné halálának évfordulója.** Holnap lesz három éve annak, hogy Luccheni tőre keresztül szurta a legnemesebb asszonyi szívet. E napot kegyelettel ünnepli meg a monarchia népe, s imára kulcsolt kezekkel kért áldást Erzsébet királyné emlékére.

Budapestről jelentik, hogy Szell Kálmán és Szécheny Gyula gróf miniszterek ma Bécsbe utaztak, hogy a holnapi gyászistentiszteleten részt vegyenek. A kapucinusok sirtoltjában levő koporsóra ma Lajos Viktor főherceg kezesorut tett. A német ügyvivő a német császár nevében szintén kezesorut helyezett oda. Erzsébet főhercegnő a délután folyamán két kezesorut vitt le a kriptába, az egyiket édes atyja, Rudolf trónörökös koporsójára, a másikat pedig nagyanyja Erzsébet királyné koporsója tette.

— **Hogy nevelik a hercegeket?** Vilmos német császár fiainak neveltetését érdekesen írja le egy berlini nő, ki jelenleg Plönbén van, ugyanott a hol a hercegek, tartózkodnak. Agost Vilmos és Oszkár hercegeket a gymnasium tantárgyaiból tanítják, míg a három idősebb herceg reáliskolát végez. A hercegek naponta pár órát tanulnak csak s azután kezdetét veszi a lovaglás, torna, evező, uszó-sport. Végre egy igen érdekes foglalkozás. A császár a plöni park mellett 28 holdnyi szántóföldet vett a hercegeknek, kik ezen mintagazdaságot folytatnak. Van ott gabona, gyümölcsös, konyhavetemény stb. A hercegek az összes gazdasági munkákat, hat kadetiskolai társukkal, maguk végzik. A terményeket beszállítják a császári udvarhoz, a hol azt rendes napi árfolyam mellett veszik meg. A birtokon van egy kisebb szerű tejgazdaság is a hercegek vezetése alatt. Így neveli a német császár a fiait.

— **Postahivatal Ménése.** Ménése községben „Ménése-Arad” elnevezéssel f. év szeptember 11-én postamesteri kezelésben teljes fel és ledőszoigálattal működő postahivatal lép életbe. A postahivatal a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. Az új postahivatal közbesítő kerületébe Ménése, Kladova és Kladova-puszta oszttattak be.

— **Hercegi házasságtörés.** A nápolyi arisztokraciát jelenleg egy érdekes házasságtörési pőr foglalkoztatja. Athenben az olasz királyi követ *D'Avarna* házasságtörésen érte nejét *Dolgorouky* herceggel. A követ a válopört megindította s egyben kérte, hogy mondja ki a bíróság, miszerint két éves gyermeke sem az ő törvényes fia. Mert két év előtt, midőn ő 10 hónapig volt távol nejétől, akkor született a fiu s így ő valószínűnek tartja, hogy ez is a nő valamelyik kedvesétől való. A hercegnő védője *Gianturev* volt olasz igazságügyminiszter, a herceg képviselője *Pessina* híres olasz szenator.

— **Rimler provokáltatta Ugront.** *Dr. Rimler Gyula* tegnap Budapestre érkezett s azonnal megbizta *Vándori József* fővárosi tanárt és *dr. Bauer Gábort*, hogy provokálják *Ugron Gábort* azokért a sértésekért, melyekkel *Ugron* öt parlamenti beszédjében és nyilatkozataiban illette. A segédek megjelentek *Ugron* lakásán, de mivel nem találták odahaza, Székelyudvarhelyre cimezve, expresz ajánlott levélben hozták tudomására *Rimler* kihívását, felszólítván, hogy segédeit három nap leforgása alatt jelentse be. *Rimler* állítólag azért vonja ilyen későn felelősségre *Ugront*, mert mostanáig emlékiratain dolgozott, melyben be fogja bizonyítani, hogy összes állításai az ősmertes francia pénz ügyében igazak. Az emlékiratok kedden már magyar fordításban is megjelennék.

Rimler Gyula dr. különben a következő nyilatkozat teszi közzé:

A hazai és külföldi sajtóban a közelmúltban megjelent nyilatkozataim kapcsán kötelességemnek tartom — a nagy francia-orosz-magyar-osztrák ügy fontosságánál fogva, de csekély személyem iránti tekintetből is — jelezni, hogy munkámat immár magyar nyelvre is lefordítottam és az *Ugron Gábor képviselő ur leveleivel* együtt e hét folyamán meg fog jelenni.

Együttal *Ugron Gábort*, az ellenem nyilvánosan intézett rágalmak miatt, *dr. Bauer Gábor* ügyvéd és *Vándory József* tanár, tartalékos honvéd-husár-főhadnagy ur által, mint segédekem által, a mai napon kihívtam. Budapesten, 1901. szeptember 8-án *Dr. Rimler Gyula*, cs. és kir. ny. udvari és miniszteri titkár.

— **Féltrevezett udvariasság.** Berlinből írják: A berlini új palotában furcsa dolog esett meg szerdán. Mint közönséges tucatember lépte át annak küszöbét és mint valóságos királyi herceg lépett ki onnét *Csun* herceg, a kínai bocsánatkérő: mikor a királyi palota elé ért, egy század katonaság állt a palota előtt, melynél nagy csoport tiszt is egybegyűlt. Senki sem törődött a kicsiny sárga emberrel. A katonák rá sem néztek, a tisztok pedig tovább beszélgettek, hátra fordítottak az érdeklődés központjában álló sárga emberkének. Bizonyos, ha valamely házmester is létezik a császári palotában, az ki sem vette szájából a pipát, amikor *Csun*, az egyszerű *Csun* fölhaladt a lépcsőkön, hogy megjelenjék a kihallgatási teremben. És mikor onnét visszatért? Az már egészen más volt. A császár jól elmondotta a jövevénynek nézetét, azután megtörtént a bocsánat kérés, az megadatott és most már ismét császárnak öcsése, nagy ur volt a herceg. Pergett a dob, fölhársogott a vezényszó, a katonák haptákba vágták magukat, balra néztek, vállhoz illesztették fegyvereiket, a tisztok glédába vágták magukat, kiüllesztve mellüket, a zenekar rázendített a parádés indulóra és megadatott a hercegnek, ami a királyi herceget megilleti. A sárga herceg, ha azt ilyenről el lehet mondani, fehérre mosta

magát. És most már herceg maradhatott. Testőröket vezényeltek melléje a huszárokból, a császár reggelijéhez hívta és sétahajózást is tehetett legmagasabb vendéglátójával. Mily édes lehet az az érzés, hogy elmúlt tőle a keserű pohár, a mikor — senki sem volt. De azért kinézer a kínai, hogy ne fogja föl ily tragikusan a dolgokat. A kínai kísérek sorából azt mondta az egyik, hogy *Csun* herceg az udvariasságot nem értette meg, sőt azt az udvariasság legmagasabb fokának magyarázta, mert a kínai és európai etikettszabályok messze eltérnek egymástól. Hogy a tömeg nem hocholta a herceget érkezésénél és a katonaság nem állt fegyverbe, ezt már nagy kitüntetésnek vették, mert Kinában a hallgatás a legnagyobb hódolatnak jele. Azután a herceg úgy volt értesülve, hogy fogadásánál csakis *Richthofen* báró, a külügyi államtitkár lesz jelen. Annál nagyobb volt meglepetése, mikor a császár mögött ott láthatta az összes császári és királyi hercegeket és méltóságokat, akik azért voltak odarendelve, hogy szemtanui legyenek a kínai herceg megaláztatásának. Ezt is tisztelőadásnak magyarázta a sárga herceg. Hogy a császár belépésénél csakis fejével biccentett, trónszékéről föl nem emelkedett, kezével sem üdvözölte a herceget, különös előnynek magyarázták, mert a kínai császár is mereven megmarad trónján és mikor fejével, kezével int érkező vendégének, ezt már nagy leereszkedésnek magyarázzák. Mindent megfordítva magyaráznak. Jellemző különben, hogy a hivatalos Reichsanzeiger a kihallgatásról közölt tudósításában csakis *Richthofen* báró jelenlétéről emlékezik meg, a többi jelenvoltról, mint akik nem hivatalosan voltak szemtanui a kihallgatásnak, meg sem emlékezik.

— **Egy katona viszontagságai.** Kalandos multra tekinthet vissza ifjan is *Simon Vilmos*, aki csak nemrégiben irt könyvet bur-földi élményeiről. Már 1898-ban a közöshadseregben akarta aktiváltatni magát és amikor ez nem sikerült neki, beállott *Inger Szolimán* kalandos légiójába, amely Szomáli meghódítására indult Afrikába. Az expedíció rengeteg veszedelmek után kudarcot vallott és ekkor Dél-Afrikába ment, ahol csakhamar kitüntette magát fényes haditetteivel. Sok hadi dicsőség után azonban foglyul esett és becsületlenség kényszere mellett vissza kellett térnie hazájába, Magyarországra. De a katonai élet szeretete itt sem engedte, hogy polgári pályára lépjen. Levelet irt báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszternek, aki nek elpanaszolta baját. A miniszter azt felelte neki, hogy jelentkezék nála az okmányaival. *Simon Vilmos* a minap volt kihallgatáson a honvédelmi miniszternél, aki igen szívesen fogadta a sebhelyes vitézt. Átvizsgálta az okmányait, aztán vállára ütött *Simonnak*, miközben így szólt:

— Kineveztetem a honvédséghez huszárhadnagynak. Ilyen katona kell nekem!

Simon Vilmos boldogan távozott a minisztertől, mert végre elérte célját, amelyért évek óta küzdött.

— **Felfedezett kártyabarlant.** *Angel István* dr. alkaptány régóta üldözőbe vette azokat az éjjeli mulatóhelyeket, melyekben rendszeren folyik a ferbli és egyéb rabló kártyajáték. *Angel kapitány* tegnap már a második ilyen kártyabarlant fedezte fel. *Springer Mártonnak* van a Tököltyér 2. szám alatti házban egy korcsmája, a hol a Pécskáról bejövő kenyérárusok nap-nap mellett hódolnak a hazardjáték élvezetének. Különösen éjjel vig az élet, a mikor a játékosok egy különszobában magukra zárják az ajtót és koppasztják egymást. *Angel kapitány* tudomást szerzett erről a kártyabarlantról és a múlt éjjel egy detektívvel meglepte őket. Eleinte nem tudott bejutni, de később egy ember, kit valószínűleg már kifosztottak a játékosok, kijött az udvarra és ekkor *Angel* a detektívvel belépett a szobába és lefoglalta a bankot. Nyolc pécskai kenyérárus volt a szobában.

Angel kapitány összeírta neveiket és az ügyet áttette a járásbíróhoz.

— **Kiderült bűntény.** Egy három év előtt elkövetett bűntény derült ki mostanában a vas megyei *Nagymákfa* községben. *Csupor Imre* nagymákfai lakost ugyanis még 1898. december hó 26-án lakóházának istállójában felakasztva találták. A jelek akkoriban arra mutattak, hogy *Csupor* öngyilkos lett. El is temették és napirendre tértek az esett fölött. Most, három év mulva azonban szárnyra kelt a faluban a hír, hogy *Csupor* nem önként vált meg az élettől, hanem meggyilkolták. A csendőrség a szállító hírekre felvette a nyomozás fonálát és annak során *Csupor Imre* özvegyét és *Márkus Mária* nagymákfai javasasszonyt letartóztatta. *Csupor Imre* részeges és házsártos ember volt és nejével nem a legjobb lábón élt. 1898. dec. 26-án részegen botorkált haza s teljesen önkívületlen állapotban tért pihenni. *Csupornó* panaszkodott az éppen akkor ott volt *Márkus Mária*nak s kikérte annak tanácsát, hogy mit csináljanak az emberrel.

— Fojtsuk meg a bitangot! — adta meg a rövid választ *Márkus Mária*.

Csupornó menteu kötelet is hozott. A kötelet *Márkus Mária* illesztette a férj nyakára, míg ő az ura fejét tartotta. *Csupor Imre* még az éjjel kiszenvedett. Mikor már halott volt, a két asszony kivonszolta az istállóba és ott egy kampós szögge felakasztották. Kis vártatva aztán *Csupornó* átment szomszédjához, *Dala Györgyhöz*, és kérte azt, hogy segítsen neki megkeresni az urát, keresés után végre bevezette *Dallát* az istállóba, a hol meg is találták *Csupor Imrét* holtan. *Csupornó* a csendőrség előtt töredelmesen bevallotta bűnét; *Márkus Mária* is beismerésben van és azzal indokolja bűnrészességét, hogy *Csupornó* egy malacot ígért neki, ha segédkezik abban, hogy az urát eltehessek láb alól. A két bűnös most a vasvári járásbíróság börtönében ül.

— **Az aradi Kossuth-asztaltársaság** ma ismét népes összejövetelt tartott. Elhatározták, hogy *Barabás Béla* arcképét, a melyet a kör most szerzett be, e hó 16-án fogják ünnepélyesen leleplezni. Az ülésen a kör diszelnőke *Müle Lajos dr.* fog elnökölni. Az asztaltársaság igen szépen teljesíti a magára vállalt kötelességet, a mennyiben már eddig is mintegy 7000. koronát gyűjtött össze a Kossuth-szobor alapja javára. Ujabban a következő adományok folytak be e hazafias célra: *Lübeck Hermann* 48 fillér, *Müle Lajos dr.* 20 korona, *Tedeschi Viktor* 2 korona, *Nagy Kálmán* 2 korona, *Milleg Mátyás* 2 korona, *Maresch Gyula* 1 korona, *Szalay Mihály dr.* Budapestről 20 korona, műkedvelő színészek: *Sonn Rezső*, *Sonn Irma*, *Fekete Rezső*, *Fekete Erzsé*, *Schwarz Erzsé*, *Schwarz Borcsa* 4 korona 10 fillér, *Singer Mihály* 1 korona 61 fillér, *Ismeretlen* 1 korona, *Székely Zoltán* 1 korona.

— **Ahol a nagyherceg parancsol.** Ez a kis história Szent-Pétervárott történt, amiből mindjárt három dolog önként következik. Először is, hogy okvetlenül pikáns lesz, okvetlenül muszáj elhinni. Egy elsőrendű étteremben éppen javában ebédelt az előkelő vendégek, nők és férfiak vegyesen, amikor kinyílt az egyik különszoba ajtaja és két bájos nőcske lépdelt ki rajta. Nyugodt lelkisemmel állíthatjuk, hogy tetőtől-talpig bájosak voltak, mert éppenséggel semmi ruha nem titkolta bajukat. Karonfogva elindultak az éttermen át és klasszikus derűtséggel néztek a vendégekre.

A nők ajúldozni kezdtek, a férfiak pedig megbotránkozva — szegezték monoklijukat a pompás látványosságra. A fizetőpincérnek volt még legtöbb a nyugalma. Gyorsan két asztalkendőt borított a szép nimfia-párra. Az is jobb volt a semminél. Végre az utcai rendőr is beleszólt a különös kalandba és éppen de akarta kísérni őket, amikor újra kinyílt a szeparé ajtaja és megjelent az a bizonyos elmaradhatatlan nagyherceg. — Rákíáltott a rendőrrre:

— Nie smiet trogat, ja ich prosit eto zdielat!

(Ne merj hozzájuk nyulni! Az én parancsomból tessék!)

A rendőr szalutálva visszavonult és magában bizonyára úgy gondolkodott, hogy a nagyhercegeknek néha különös a passziójuk. Ha ő lenne együtt ilyen szép két nővel, egészen mást kívánna tőlük.

— **Amerikai vonatrablók.** A budapesti rendőrséget vasuti postarablásról értesíti egy amerikai távirat. Julius 30-ikán, Pennsilvániában, Amerikában történt a rablás. A Graf Nothern expressz-vonatára felkapaszkodott egy ember. Amint a vonat Montanában Máltát olhagya, az ember a szerkocsin át a lokomotivra mászott, revolvert rántott és a lokomotivvezetőre emelve fegyverét, arra kényszerítette, hogy a vonatot állítsa meg. A vonat egy hid mellett meg is állott. A hid alól több fegyveres ember bujt elő. A vonatvezetőt és a gépészt összekötötték, az utasokat pedig fegyveresen visszatartották társaiktól, aztán a vonat pénztárát dinamittal fölrobbantották és abból 40.000 dollár egészen új, még szignálatlan papírpénzt elloptak s lóra ülve eliramodtak. Az a gyanú, hogy a rablók bankjegyeken hamisítják az aláírásokat és úgy hozzák forgalomba. A rablók közül három gyanúsítottat köröz az amerikai rendőrség: Harvay Logant, ki született Dedsonban 36 éves gulyás és gyilkosságért, bank- és vonatrablásért már büntetett ember, Georg Parkert ki 35 éves s hasonló büntettekért már szintén büntetve volt, végül O. C. Hanks-ot, ki 38 éves, gyilkosságért körözött munkás. Aki a rablók nyomára vezet a rendőrséget, 6500 dollár jutalomban részesül.

— **Bankó-gyártás a börtönben.** Operette-be illő dolognak jöttek a nyomára nemrég a philadelphiai Moynmanning fogházban. Három év előtt történt, hogy két rajzoló, névszerint Arthur Taylor t és Baldwin Bredell-t helyeztek zár alá ebben a börtönben, mert reájuk bizonyult, hogy hamis postabélyegeket gyártottak és ime, most kitűnik, hogy a két fogoly a börtönben még hasznosabban tudta felhasználni az idejét. Fogságuk ideje alatt azt csinálták, hogy bankót hamisítottak, még pedig husz dolláros bankjegyeket is jó nagy számban, a miket azután látogatóik útján forgalomba hoztak. Az eset annál botrányosabb színben tűnteti fel a fogházban uralkodó állapotokat, hogy a bankó-gyártáshoz szükséges készüléket már 1899. telén megszerezték, úgy, hogy a gyártás több mint két teljes esztendőn át folyamatban volt. Igazán ez a börtön is kedélyes egy kis fogház lehet.

— **Egy pap a halálítélet mellett.** Hágából írják, hogy az ottani politikai körökben ismét megpendítették az eszmét a halálítélet behozatala mellett. Az eszme főharcosa egy Rudolf nevű pap, a ki a „Leidsche Dagblad“ legutóbbi számában cikket ír a halálbüntetés behozatala mellett s cikkében a többek közt azt írja:

— Ha csak az az akadály, hogy senki sem vállalkozik a hóhér mesterségére, itt vagyok én, én bármely percben elvállalom azt s örömmel végzem ki a bűnösöket.

— **Körözött betörők.** A leMBERGI rendőrhatalóság táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy ott az éjszaka betörték Jonasz M. bankházába, ahonnan 1600 rubelt, 24.400 korona értékű galíciai földhitelzaloglevelet, 12500 korona értékű 5 százalékos bosznia-hercegovinai bank záloglevelet, 2 leMBERGI 10 ezer koronáról szóló takarékpénztári betétkönyvet, 9 galíciai jelzálogbank részvényt s mintegy 700 koronányi sorsjegyet és készpénzt elvittek. Az összes kár 80 ezer korona. Az összes értékpapiroknak bal felső sarkán 4 számjegyből álló scontro szám van.

— **Családi dráma Bécsben.** Bécsből jelentik: Horák kertészsegéd, a ki felesége elien egy fiatal legénynyel folytatott szerelmi viszony miatt házasságtörési panaszt emelt, mely ügyben mára volt kitűzve a járásbíróóság előtt az első tárgyalás, ma reggel az utcán rálesett feleségére, előbb bottal több ütést mért fejére és

azután revolverből háromszor rálőtt. Az asszony halálosan megsebesülve összerogyott, mire a gyilkos önmagát is föbelőtte. Az asszony néhány perc múlva meghalt.

— **Szerencsétlenül járt főmérnök.** Titelből távirják, hogy Sas főmérnököt, a ki a Bega-csatornán zsilip felállításokkal volt elfoglalva egy lezuhanó cölöp leterítette és kezét lábát eltörte.

— **A verekedés áldozata.** Rus Mitru kovaszinczi lakost Nikolits Koszta korcsmájában f. hó harmadikán verekedés közben úgy elverték, hogy másnap sebébe belehalt. A tettesek a veredés után elmenekültek. A gyoroki csendőrség a tegnapi nap folyamán Kure Petru, Gyika Béla és Szimársun György személyében azonban elfogta őket, s a világi járásbíróóság börtönébe kísérte.

— **A csodarabbi.** Rendkívül érdekes ügyet tárgyalt e napokban a sajoszentpéteri járásbíróóság, a mikor is egy földbirtokos és egy szegény zsidóasszony állottak egymással szemben. Az ügy előzménye a következő: Egy tekintélyes földbirtokos házában lakott egy szegény zsidóasszony, ki körülbelül másfél évvel ezelőtt nem tudta a házbért megfizetni, miért is elment háziurához. Elmondta neki, hogy kis leánykája beteg volt s miután minden pénzét orvosoltatásra költötte, a házbért jelenleg nem tudja fizetni. Majd megjegyezte, hogy a gyermekét egy csodarabi gyógyította meg. — A csodarabbi szó megkapta a földbirtokos figyelmét s kérte a zsidóasszonyt, hogy menjen el a csodarabbihoz s ha feleségének egy éven belül fia születik, neki adja egyik házát és telket, ha pedig leánya születik, neki adja házát. A zsidóasszony első útja természetesen a csodarabbihoz vezette s hogy, hogy nem történt, a földbirtokos házában egy éven belül kelepelt a gölya. Volt nagy öröm a háznál a kis fiu születésekor. A zsidóasszony nem szólt semmit, csak várt. Eközben a földbirtokos házbértatkozás miatt beperelte a zsidóasszonyt a sajoszentpéteri kir. járásbíróóságnál, hol ez ügyben a napokban volt a tárgyalás megtartva. A tárgyalás során a zsidóasszony előadta a fenti esetet s nagy körülménnyességgel viszontkeresetbe vette a ház és telek megítélését. — A földbirtokos erre azt állította, hogy az említett alkalommal tréfált. A zsidóasszony azonban ezután is erősítgette a maga igazát s a bíró kénytelen volt esküt kénálni a földbirtokosnak arra nézve, hogy nem komolyan igérte a házát és telket. Erre a zsidóasszony odalépett háziura elé s fenyegetőleg ezeket mondotta: „Ugytegye le az esküt, hogy elmegyek a csodarabbihoz s nemcsak gyermeke, de maguk is meg fognak halni.“ A zsidóasszony a fenyegetésétől a földbirtokos és a bíró megijedtek annyira, hogy a hitbuzgó bíró még is kérte a földbirtokost, hogy az esküt ne tegye le. A felek ezután bírói egyesiséget kötöttek, a mely szerint a földbirtokos a házát és telket odaadta a szegény zsidóasszonynak.

— **Római játéklarangok.** Az örök városban sok helyen, gyakran nagy összegekben kártyáznak; mindenféle klubok és társaskörök alakulnak, melyeknek titkos és igazi célja nem más, mint a játék. Legutóbb két toszkánai főnemes kifosztása tereite a közfigyelmet e játéklarangokra s ennek tudható be, hogy ezuttal maga a király is állástfoglalt a társaskörök közül a leglátogatottabbak egyike ellen. A király ugyanis is titkos parancsban, bizalmasan közölte a tisztikarral, hogy elvárja ezen a téren a purifikációt. Megköveteli tisztjeitől a király, hogy e kör látogatásától tartózkodjanak és — a menyinyiben annak tagjai — a tagsági viszonyt szüntessék meg. A fiatal uralkodó ezen elhatározása népszerűségét még inkább emeli.

— **A pénzek Góliáthja.** A pénzek Góliáthja, akinek árnyékában szerényen húzódik meg a mi ormótlan ötkoronásunk, az obang. Japánban fizetnek ezzel a tekintélyes darab pénzzel, amelynek az értéke körülbelül 275 korona, a sulya majd egy félkiló, az átmérője meg éppen nyolc centiméter. A japáni előkelő világnak különben ez az obang a legkevesebb pénze. Valamire való uriember nem is fizet másként, csakis ezekkel a pénz-Góliáthokkal. Ami azt mutatja, hogy a japáni előkelők nagyon izmo-

sak lehetnek, ha néhány darab obangot csak úgy a zsebükben tudnak hordani...

— **Ujtás! Honisek L. István** cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiai tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **A gyorsan beálló hűvös,** esős időjárás feltétlenül ívatosságra int. Melegebb öltözködés határozottan szükségessé vált, mert ilyenkor csalogdik az ember leginkább, ezért tehát az elővigyázatosság a leghelyesebb. Nem is szólva az esernyőről, mely állandó kísérője most mindenkinek. Jäger-fele alsó ruhák, meleg harisnyák és kezyük, szóval minden ezen cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása Porter Vilmos áruháza Aradon, a Szabadságtéren a varkapu épületében. Vegye mindenki igénybe ezen rendkívül szolid üzletet, mely valóban a legjutányosabb árat szabja.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Talált Wertheim-kulcs.** A tegnapi nap folyamán egy Wertheim-szekerény kulcsot (stecher) találtak, melyet igazolt tulajdonosa Andrásy-tér 3. szám alatt átvehet.

Kik lötték le Mac Kinlejt?

(A pattersoni anarchistákról.)

Arad, szeptember 9.

A buffalói merénylet az egész világ figyelmét odatereli ismét az amerikai anarchistákra, a kiknek főfészük ugyszólván igazi gécpontjuk — Patterson. A tettek propagandájának melegágya van ebben a hatalmas gyári városban, ahol a világ tájáról összekerült számtalan ezernyi munkás között bőven akad követője az anarchia eszméjének. A pattersoni anarchisták élő és halott fölött itélkeznek és az utolsó évek királygyilkosságainak számai is majdnem kivétel nélkül Pattersonba vezethetnek vissza, mint az anachia leghálásabb talajára.

Pattersonban ugyanis százzszámra laknak a szólrőzsa minden irányából egybegyűlt anarchisták, a kik ott határozzák el, hogy ki legyen a szuverének közül az újabb áldozat és kisorsolják a tett elkövetőjét. A pattersoni anarchistának fényes klubok is van, melyről a „Temps“ ezeket írja: Patterson különösen 1886 óta, tehát az olaszok tömeges kivándorlása után indult fejlődésnek és alig egy évtized alatt jelentős ipari központjává lett nagyterjedelmű vidékének. Majd később az 1893. évi szicíliai zavargások nyomán, az olasz népnek az ujvilágba való minderősebb önzölése idejében, számos forradalmár került Pattersonba, a kik közül nem egy nyíltan vallotta magát az anarchia követőjének. Itt azután tömörültek is és egy Dumas nevű negyven éves franciát tettek meg vezetőjüknek, a ki rokonszenves és művelt ember volt, de fanatikus hive volt a tulzásba vitt anarchiának. Egyesületet alapítottak, melynek neve „szociális kérdések egylete“ volt és már ekkor világszerte szervezték az anarchiának áldatlan dolgát.

Igy lett később az anarchisták központjává Patterson, az óriási gyárváros. A pattersoni anarchisták száma különösen két év előtt, királynénk meggyilkolása után szaporodott fel, a mikor igen sok európai anarchista keresett menedéket az anarchia hazájában, Pattersonban. Még inkább Umberto halála után, a mikor a leghírhedtebb olasz anarchista, Ciancabilla is kimenekült a pattersoni kolóniába. Ez a neves

anarchista részese volt a monzai királygyilkosságnak is, de világos bizonyítékot alig tudtak felhozni ellene és különben is idejében ellent a tengeren túra. Ciancabilla, a ki alapján nagy műveltséggel bír és római főiskolákat látogatott — kezdetben szocialista volt és egy bolognai szeretője révén lett anarchistává. A pattersoni anarchista világban is előkelő szerep jutott Ciancabillának, a ki mozgató rugója lett a klubnak és saját sajtója révén újja szervezte az anarchista-szövetkezést. 1899-ben egy nem kevésbé hírhedt társa került ki Pattersonba. *Malatesta* Ferenc Xavér, a kit az európai rendőrség neves anarchistának ismert és a kivel együtt mozgalmassá tették az anarchisták öszszességét. A klubnak két lapja is van, a *Question Sociale* és a *L'Aurora*. Az anarchisták egyesületének mintegy 200 tagja van, a kik közt számos hírhedt anarchista van.

A klub tagjainak legnagyobb kontingensét olaszok piemonti munkások teszik, a kik általánosságban józan és hasznavehető munkások, a kik egyáltalában nem élnek itallal és életük a munka és a klub között oszlik meg. Az anarchia követői minden este összejönnek és vitaestélyeken kívül színelőadásokat is rendeznek házi színpadjukon, a melyekben a királygyilkosságokat glorifikálják. Mostanában az olasz király gyilkosságát tárgyaló darab a legaktuálisabb, melyben a tett propagandájának követői maguk játszzák a főbb szerepeket. Olaszországból a levelek Dumas pártvezér címére érkeznek és ezeken egy turini fényképész szerepel feladóként.

A föld minden részébe elvezetnek összeköttetések számai és postaküldeményeik jelentékenyek. Különösen Firenzéből és Massa-Carrarából kapnak teméntelen levelet. A klub minden hónapban kétszer nyilvános estélyeket rendez, a melyben az anarchián kívül állók köréből is sokan vesznek részt. Az anarchisták hivatalos közlönye mintegy 15 000 példányban angol, olasz és spanyol nyelven jelenik meg. Az amerikai anarchisták létszámát eddig nyugodtan nézte az Egyesült-Államok államkormányzata, azonban a monzai királygyilkosság után szigorubb intézkedéseket tett *Hay* államtitkár és különösen *Patterson* és *Hobolzen* anarkista fészkeire irányította az amerikai rendőrség figyelmét. A buffalói merénylet utóból aktnálitást ad az anarkisták elleni védekezésnek és bizonyos, hogy ezek után a washingtoni fehérházból fokozottabb érdeklődést fognak tanusítani az anarkia térfoglalása és szabad propagálása ellen.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Eltévedt ordó.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 9.

Ez év tavaszán a Budapesti Közlöny hírül adta, hogy a király *Bernstein* Károly budapesti asztalosnak, a párisi világkiállítás körül szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. Ezt a kitüntetést a székesfőváros *Bernstein* Sándornak lakásán kézbesítette, mivel *Bernstein* Károly nem létező személy, mert már 20 évvel ezelőtt meghalt, a cégjegyzékben és az V. kerületi előjárásnál csak egy *Bernstein* Sándor asztalos volt ismeretes s ez a *Bernstein* Sándor a *Bernstein* József és fia cég beltagja.

A *Bernstein* K. H. és fia cég egyik alkalmazottja ifj. *Bernstein* Sándor, erre azon reményben, hogy a koronás érdemkeresztet éppen oly sikerrel elpörölheti névrokonától és konkurrensától, mint röviddel ezelőtt a József főherceg udvari szállítója címet, — ez év április hó 16-án, — az arany érdemkereszt adományozása után három hónappal később, — bejegyeztette magát, mint a *Bernstein* K. A. és fia cég

tulajdonosa, a melynek eddig *Deutsch* Simon és *Vilmos* voltak a tagjai. *Bernstein* Károly megjegyzendő, nem volt tagja a cégnek.

A bejegyzés után ifj. *Bernstein* Sándor a kereskedelmi miniszternél és a fővárosnál feljelentést tett, hogy a koronás érdemkeresztet *Bernstein* Sándornak kézbesítették. Megjegyzendő, hogy *Bernstein* Sándor ekkor már audiencián is megköszönte a miniszternek a kitüntetést. A feljelentés folytán a kereskedelmi miniszterium előbb a főváros utján követelte vissza az arany érdemkeresztet, mint tévesen kézbesített, *Bernstein* Sándortól, de ez nem adta vissza, mert azon tudatban volt, hogy ez őt illeti, mivel ő vett részt a párisi kiállításon s ugy a miniszter, mint a párisi kormánybiztoság neki ígérte meg a kitüntetést.

A kereskedelmi miniszterium erre megbizta a kincstári jogügyi igazgatóságot, hogy tegyen feljelentést jogtalan elsajátítás vétsége miatt *Bernstein* Sándor ellen. Ez meg is történt. Ezen ügyben ma volt a tárgyalás a büntető járásbírósnál Jandl albiró előtt. A tárgyaláson a kincstári jogügyi igazgatóság képviselőiben *Marinovich* dr. ügyész jelent meg, a vádlottat *Pollák* Illés dr. védte, ügyészi megbízott *Thaisz* dr. ügyvéd volt.

Bernstein Sándor ma is kijelentette a tárgyalás folyamán, hogy az ordót nem adja vissza, mert ez őt illeti, mivel ő vett részt a párisi kiállításon, a hol érdemeket is szerzett.

Ítélethozatalra nem került még ma a sor, mert a védő kérésére a tárgyaló albiró elrendelte *Seregi* Zoltán dr. fővárosi tanácsjegyző tanukénti kihallgatását. Ez okból a mai tárgyalást elhalasztotta.

§ Tévedésből kilenc havi fogság. Würzburgban *Janovsky* Todor 51 éves szobafestőt *Erk* szerzetes följelentésére letartóztatták. A szerzetes a festőt azzal vádolta, hogy szobájából munka közben 400 márkát ellopott. A bíróság a festőt lopásért 9 havi fogházra ítélte, ki már öt hónapja ül is. Tegnap azután a szerzetes jelentést tett, hogy a 400 márkát egyik imádságos könyvében megtalálta. Az ártatlanul elítéltet erre rögtön hazabocsájtották.

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi szeptember 11-ik napján d. u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügdaraboknak.

40. A tanács jelentése a kerítések építése és fentartására vonatkozó szabályrendelet módosítása iránt. 41. U. az az asphalt gyalogjárókon szükséges javításokkal kapcsolatos munkák és a külvárosi utakra szükséges kavics szállítása iránt tartott áriejtések eredményéről. 42. *Jovanov* Iza kérvénye a birkás dűlőben bérelt 14—417/1100 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. 43. Az első magyar szalmaanyaggyár részvénytársaság kérvénye iparvasut kiépítéséhez szükséges terület átengedése iránt. Arad. 1901. évi szeptember hó 9. kiadta: *Insitoris* Kálmán s. k. főjegyző.

NAPIREND.

Szeptember 10. Kedd. Róm. kath. naptár: Miklós. — Protestáns naptár: Miklós. — Görög-keleti naptár (augusztus 29.): Mózes remete. — A nap két 5 óra 16 perckor, nyugszik 6 óra 5 perckor. — A hold két 2 óra 36 perckor, nyugszik 4 óra 35 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órákor 767.2 milliméter, délután 2 órákor 765.9 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órákor C° + 8.9, délután 2 órákor C° + 15.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órákor N. 3. délután 2 órákor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órákor félderült, délután 2 órákor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirat szerinti a mai napra a következő időjárás várható: Boros, hűvös, elvélve csapadék. Szabadságsarok emléktárgyak országos múzeuma (szín ház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11/2—12/2 óráig. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége mellett ülésterem.

Szeptember 11. Városi közgyűlés délután 4 órákor. Szeptember 15. Jegyzőválasztás Glogovácán. Szeptember 21. Az aradi iparosifjak besorozottak egy részének táncvigalma (Vass-étterme.) Szeptember 25. Kőrjegyzőválasztás Dészán.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 9.

Déltőzsde. A buzakinlát mérsékelt, vételkedv győnge. Lanyha irányzat mellett 18,000 métermáza került forgalomba, 5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonának bányadtak, zab tartott. Időjárás hűvös.

Zarul 12 órákor:

Buza októberre	7.85—7.86
Buza 1902. áprillisa	8.29—8.30
Rozs októberre	6.68—6.69
Rozs 1902. áprillisa	6.98—6.99
Zab októberre	6.54—6.55
Zab 1902. áprillisa	6.88—6.89
Tengeri szeptemberre	5.08—5.09
Tengeri 1902. májusra	5.07—5.08

Zarul 5 órákor:

Buza októberre	7.84—7.85
Buza 1902. áprillisa	8.28—8.29
Rozs októberre	6.68—6.69
Rozs 1902. áprillisa	6.98—6.99
Zab októberre	6.50—6.51
Zab 1902. áprillisa	6.88—6.90
Tengeri szeptemberre	5.08—5.09
Tengeri 1902. májusra	5.07—5.08

Zarul 5 órákor:

Osztrák hitelrészvény	626.50
Magyar hitelrészvény	634.—
Leszámitolóbank részvény	413.—
Rima-Murányi vasút részvény	433.—
Osztrák-magyar államvasut részvény	622.50
Közutú vasut	561.50
Városi villamos vasut részvény	281.—

S z e s z ü z l e t.

— Szeptember 9. —

Mal jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12.80—13.— korona mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsde.

Budapest, szeptember 9.

Magyar aranyáradék 40/o	118.00
Magyar koronajáradék 40/o	97.65
Magyar arany 41/20/o	121.75
Magyar ezüst 41/20/o	100.40
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	99.90
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	176.—
Felzaszabályozási és szegedi kölcsön	145.50
Osztrák papíráradék	98.30
Osztrák járadék ezüst	98.25
Osztrák járadék arany	118.90
Koronajáradék	95.30
1880-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1645.—
Magyar hitelbank részvény	634.—
Osztrák hitelbank részvény	628.50
Osztrák-magyar államvasut	623.—
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.—
Német birodalmi márka	117.12
London	239.30

C S A R N O K.

Josette.

— Az Aradi Közlöny-nek franciából fordította: —

Yvonne.

(Folytatás.)

Magával vonta a költőt a földszint egyik termébe, mely ebédlő és konyha volt egyaránt, aztán lement a pincébe és onnan egy palack és két pohárral tért vissza. Néhány perc múlva a két férfi, asztalhoz ülve, beszélgetésbe kezdett.

Az új még pezsgő bor közlékenynyé tette őket. *Marius* bemutatta magát, az öreg ur szintén. *Leitner*-nak hívták, sokaig működött mint orvos a vidéken, most visszavonulva, *Annecy*-ben lakik és csupán szüretkor jó el *Balmettes*-be. *Vidán*, böbeszedű, művelt ember volt, ötle-tesen fejezte ki gondolatait és hajlott kissé a gunyolódásra.

Ezelőtt, vallá be *Marius*-nak, *Balmettes* nem volt oly elhanyagolt, aminőnek most lája. Miveltem és szepitettem a mások gyönyörűségére! . . . Most egyedül vagyok mint a bagoly lészkében és nem törődök semmivel. . . . Különben is gyűlölöm a mesterségesen gondozott kerteket; szeretem látni, ha a növények minél

szabadabban fejlődhetnek... Látja, minél jobban érzem fogyni az életerőt önmagamban, annál inkább érzem szükségét, hogy annak hatalmas működését lássam magam körül... Mindennek dacára, szeretem az életet. Mint tudjuk, Marius nem volt ugyane nézetben. Kezdte is kifejtetni önérzettel és délvidéki hévvel az emberi boldogtalanságról való elméleteit és igyekezett felvilágosítani a falusi doktort, hogy hiábavalók erőlködéseink, még sem találunk egyébre az életben, mint keserű csalódásokra.

— Hány éves ön? Kérdé az öreg... Huszonnégy... És ön mer panaszkodni! Parbleu! Tudom én jól, hogy az élet nem áll csupa boldog napokból. Nem látam-e elég nyomorúságot hetvenöt év alatt?... Nekem, uram, volt feleségem, akit imádtam és akit elvesztettem, voltak gyermekeim, akiket kényeztettem, kik hálátlanok voltak irányomban, és kik végre magamra hagytak... De élni kedves barátom, nem annyit jelent csupán, hogy boldognak lenni, hanem szenvedni, feláldozni önmagát, szeretni és főként cselekedni!... Hatalmas lehet a tevékenység ösztöne, ha még a legboldogtalanságok is, börtönben a falhoz láncolva, jobb szeretik e fájó mozgást a teljes megsemmisülésnél... A vitatkozás sokáig tartotta őket együtt és jó barátokként váltak el.

— Látogasson meg gyakran, szolt a jó öreg. Ön tetszik nekem, és aztán az Ön lelke beteg, ez érdekes eset részemre... Meg kell gyógyítnom azt. A helyett hogy buján rágódik, járjon sokat a szabadban, mássza meg néha a magas hegycsúcokat, ez majd felfrissíti vérért és elűzi a sötét szellemeket... Visszajövet térjen be hozzám egy pohár borra, és egy hónap múlva csodákat fog nekem mesélni ez életmód jó hatásáról.

II.

Marius nem volt jó gyalogjáró. Mégis, egy szép juliusi reggel, hajnalban ébredvén és alkalmasnak találván az időt, elhatározta, hogy követni fogja az öreg doktor rendelkezéseit.

Vette botját, megtölté kulacsát rummal és kezdte megmászni a hegyeket. Elég jó kedvvel érte el az első fensikot, de mikor Sauphaz falucskát elhagyta és az utak meredek lőnek, elkezdett sóhajtozni nagy erőlködésében. Röstelte gyöngeségét, folytatta útját, míg a Nantet-i hegygerinc legelőihez érve, összetört tagokkal, lihegő mellel dobta le magát a fűbe.

A magas csucok friss szellője és a kaszált fűvek fűszeres illata lassan-lassan felüdíték.

De erős szomjuság kinozta. Szeretett volna egy grogot készíteni, de előbb vizet kellett keresnie. Kinosan vánszorgott a közel fekvő pásztoroknyhók felé és végre felfedezte azt, a mire szüksége volt; a kunyhók előtt facsóból, dallamos csergedézzel hullt alá egy tiszta forrás a kivált fatörzséből készített medencébe. — Volt tehát rhumja, víz is bőségesen, még csak a pohár kiányzotta. A kunyhó felé tartott és alig hogy megkopogtatta annak ajtaját, megnyílt az és egy 17—18 éves leány lépett a közbőre.

Középtermű, még sovány és fejletlen, de erőteljes volt. Hosszu haját csupán fésű tartotta össze, ölézékek gyapjuszoknyából és csak mellig begombolt kék vászon ujjasból állott. Rővid szoknyája alól gömbölyű mezitelen lábszárai látszóttak, melyek bokáig otromba félcipőbe voltak bujtatva. Rőzsás, mosolygó arca volt, értelmet eláruló domboru homlokkal, sötétkék, ragyogó szemekkel.

— Bocsánat, mondá Marius, adhatna-e kegyed egy poharat hogy a forrásból igyam? — Bizonyára, uram, felelé nevelve, fehér fogait ragyogtatván, tessék bejönni és kipihenni magát, majd én hozok Önnek vizet.

Vett egy vedret és kiment, mialatt Marius leült.

Egyedül lévén Marius figyelmesen nézte a pásztorok kezdetleges és mégis célszerű berendezését. A kunyhó meglehetősen sötét volt, miután világosságát csupán az ajtóól és a nyitott tűzhely alacsony kéményéől nyerte. Egész butorzatát néhány faszékek, egy kivált diofa törzse, melybe a sajtok voltak belerakva és egy szekrény képezték, melynek behajtható ajtaja egyúttal asztal gyanánt szolgált. Ezen butordarab és a hálószoba ajtaja között

volt a Szűz Mária képe a falon, alatta primitív kis állvány, mohával és két pohár frissen szedett mezei virággal díszítve. A küszöbön tyukok kapargáltak. A fiatal leány, visszatérve hirtelen elkergette azokat.

— Bocsánat, ezt már úgy szokták, szolt a poetához, megtöltve félig annak poharát.

— Egyedül lakik kegyed itt?

— Oh nem, de vasárnap lévén, atyám és anyám a templomba mentek le Thones-ba, fivéreim és nővéreim pedig a nyájukat őrzik a hegyen.

— Sokan vannak-e gyermekek?

— Heten... szép csomó, ugyebár?

— Kegyed a legidősebb? folytató Marius.

— Nem, van egy fivérem, ki majd husz éves.

— Hány éves hát kegyed?

— En, 18 éves leszek Szt. Móric napján; a hugom 16 éves.

— És mindnyájan e kunyhóban laknak?

— Mindnyájan október végéig, azután télre bemegyünk Thones-ba.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.19
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Sz. Sz. Sz. Sz. Sz. Sz. Sz. Sz. Sz.	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszáról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszáról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	4.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	5.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.48
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.56
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.66
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről sz. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.05	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig sz. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Aradi nyári szinkör.

Kedden, 1901. évi szeptember hó 10-én:

A model.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Leon Viktor és Held Lajos. Zenéjét szerette: Suppé Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Perezsi Sylvia Mányai A.	Nikola, fia . . . Rubcs A.
Stella, leánya Komlós I.	Coletta . . . Felhő Rózs.
Stírio Tamás Polgár S.	Madrini, tiszti Arkossy V.
Tantini, festő Boda Ferenc.	Egy szolgáló Szilágyi Pál.
Clava, fonó . Szadai F.	Teréza . . . Garai Ilona.
Martinezza . Tolmainé.	Virágárs . . . Bittera Erzsi.

Keddsé 7 óra fél órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 9. —

Fehér Kereszt szálloda. Dr. Stadler József ügyvéd Budapest. — Jelinek Mária magánzónó Battonya. — Beiler Hugó utazó Bécs. — Bachrach Ottó birtokos Gyoma. — Davarstein Gabor magánzónó Budapest. — Bondi Arnold utazó Budapest. — Sáhgy Károly birtokos Déva. — Bartus Ödön utazó Budapest. — Ficher Károly utazó Bécs. — Schléssinger Sándor birtokos Kalocsa. — Vádás Ödön birtokos Selmecbánya. — Klein Ignätz utazó Budapest. — Castelli Adám mérnök Budapest. — Weisz József utazó Bécs. — Nyári Géza utazó Budapest. — Klein József utazó Budapest. — Csuk Adolf utazó Budapest. — Steiner Vilmos utazó Budapest. — Komlós Gyula utazó Budapest. — Schwarzstein Mór utazó Pozsony.

Vass szálloda. Hoff József utazó Nyitra. — Klein Mór utazó Budapest. — Gresz Márton utazó Budapest. — Berger Károly utazó Bécs. — Suchy Vilmos utazó Bécs. — Ungar Simon utazó Bécs. — Székely Zoltán utazó Budapest. — Kuzma János

könyvelő Temesvár. — Eisenhoffer Emil utazó Bécs. — Kardos József utazó Bécs. — Hoffman N. utazó Asoh. — Pollák József utazó Budapest. — Suhána József utazó Budapest. — Kohn Jakab utazó Budapest.

NYILTTÉR.*

Válasz az Aradi Híradónak „A becsület” című cikkére.

A cikkirónak személyemet érintő sértő kifejezéseiről és hasonlatairól más uton szerelek magamnak elégtételt. A közvélemény félrevezetésére és befolyásolására alkalmas megjegyzéseit azonban e helyt kell rektifikálnom.

En a cikkiró által védelembé vett kir. ügyész úrról egyebet nem állítottam, mint a melyek már az „Aradi Közlöny” szombati számában megjelentek, azon tények pedig immár adatszertű bizonyítást nyertek.

Megmagyarázom cikkirónak azt is, hogy miért kellett nekem, mint csődtömeggondnoknak az általa helytelenített lépést megtennem.

Olyan közadósna, akinek vagyona van, aki vagyonát a hitelezők kijátszására elrejt, a bűnügyi vizsgálat és a bűnügyök morális súlya az egyedüli eszköz arra, hogy az illető közadóst fizetésre bírja.

Ezért a csőddel kapcsolatos büntető eljárás komolyága és erélyes keresztülvitele a csőd-hitelezők emens érdekét képezi.

Mint hogy pedig a leltározott csődvagyon értéke a nagy számok dacára vitás és kétes, akarva, nem akarva figyelmeztetést kellett adnom azoknak, akik bárminő érdekből, vagy bárminő elfogultságból erélytelenek, vagy részrehajlóknak tűntek fel.

Jellemző cikkiró felfogására, hogy ő az általam állított szabálytalanságok beigazolása esetére is csak a „kärörvendők” elismerését helyezi részemre kilátásba.

Előtte tehát a pártatlan igazságszolgáltatásnál és a közérdeknél előbbre való a személyes tekintetek.

Igy tehát meg tudom érteni azt, hogy cikkirót az aradi ügyvédi kamara megbírságotla azért, mert egy Szello József elleni panaszos ügyben vizsgáló biztostnak kiröndeltetvén, a vizsgálatot többszöri felhívás dacára teljesíteni nem akarta, (nem merté?) az iratokat hosszú időn át magánál hevertette, majd ezen tisztéről lemondott.

Cikkiró együtt érez azokkal, akik minden vagyonukat hitelezőik elől a feleségükre iratják, vajon miért?

Aradon, 1901 szeptember 9-én.

Dr. Kertész Miksa.

Jova Nikolics

11 személyből álló zenekara Versecről

6 napon át

KÁNYAGÉZA

sörösarnokában

HANGVERSENYT

rendez.

Könyvkötészetünkbe

egy jóerkölcsü fiú

tanulóul

heti fizetés mellett felvétetik.

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Magy. kir. államv. Üzletvezetőség Szeged

27451—1901. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége mindenemű áruknak vasuti kocsiból vagy tároló helyre hajóra, vagy viszont éjjel-és nappal, 1901. év november 1-jétől számított három éven át — Vukovár állomáson — való átrakódása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az egykorona bélyeggel és „Ajánlat a Vukovár állomáson eszközöndő hajó átrakódási szolgáltatás iránt.” A magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének Szegeden. Felelősséget vállaló, lepecsételt borítékba zárt ajánlatok 1901. évi szeptember hó 20-án déli 12 óráig az alólírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó.) személyesen vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében 1000, azaz egyezer korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána, 1901. év szeptember hó 19-én déli 12 óráig személyesen leteendő vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbbi jelzet 14 napnál nem régebb a névértékét meg nem haladó napiár folyamainak csak 90% szerinti értékben számítatnak. — Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. — Az ajánlatban a letétel megtörténté megemlített ugyan, de a letétről. Eyerit elismervény nem csatolandó.

A szerződési feltételek az üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 18. sz. ajtó.) vagy Vukovár állomás főnökénél a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről véleményeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyanok melyek táviratilag tételnek, vagy melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon a felajánlott egység árra való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1901. év augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnommat nem díjaztatikk.)

Arad-Gáj kölváros alkaptányi hivatalától.

1560—1901. alk. sz.

Hirdetmény.

Egy darab, 2 éves, vasderes szűrő első ballába kesely, h. b. A bélyegű kanca ló, bitangásba fel fogatott s ha jogos tulajdonosa nem jelentkezik, folyó évi szeptember hó 15-én d. u. 3 órakor, nyilvános árverésen eladatni fog. Arad-Gáj, 1901. szept. 4-én.

Madarász, alkaptány.

Magyar királyi államvasutak.

119780—1901.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évben szükséges 21.400 q kőolaj szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egykoronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi szeptember hó 20-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag-és leltár-beszerezési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségű minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5% legkésőbb 1901. évi szeptember hó 19-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárána l teendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és a kőolajra vonatkozó 39986/92 sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az igazgatóság anyag-és leltár-beszerezési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekintheők.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag-és leltár-beszerezési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest 1901. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Anyakönyvvezető helyettesnek kinevezhető

irnok

teljes ellátás és havi 40 korona fizetéssel

folyó hó 15-ével

alkalmazást nyerhet.

Némi mellékjövedelem.

Fakert, 1901. szeptember hó 6-án. 1167

Rác Márton, körjegyző.

Egy két szobás utcai garcon lakás kiadó.

Bővebbet ipar és népbanknál, Arad, Szabadság-tér.

1186

Magy. kir. államvasutak igazgatóság

38706. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy Kaba állomáson f. évi szeptember hó 10-én d. u. 2 órakor egy kézbesíthetlenné vált új magánjáró gözcséplő-készlet és 20 drb. rostély összesen 10820 kg. súlyban kerül előadásra.

Budapest, 1901. aug. 31-én.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetősége.

26384—1901. III.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Czegléd állomásán levő pályavendégloji üzletre 1901. évi november hó 1-étől számított három évre ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Az ezen üzletet bérbe venni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat f. é. szeptember hó 14-én déli 12 óráig a Máv. budapest balparti üzletvezetőség általános osztályához a következő megjelölés mellett nyujtsák be:

„Ajánlat a czeglédi pályavendéglo bérletére 26384/III. számhoz.”

Az ajánlattevő köteles ugyan ezen üzletvezetőség gyűjtőpénztárána l f. é. szeptember hó 13-án déli 12 óráig bánatpénz fejében 800 koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letébe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni.

Bánatpénz letétele nélkül az ajánlat nem vétetik figyelembe.

A bánatpénzről nyert pénztári elismervény az ajánlathoz nem csatolandó.

Tájékoztásul közöltetik, hogy az összes a vendégloji üzlet céljaira szolgáló helyiségek fűtésről és világításáról a bérlo saját költségén maga tartozik gondoskodni, de másrészt neki erre a célra készpénz fizetés mellett az intézet részéről évenként 130 köbméter tűzifa vagy ezzel egykértékű szén és 1500 kg. kőolaj kedvezményes áron és havi részletekben szolgáltat ki. Ezen bérletre vonatkozólag a részletes feltételek az alulírott üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Teréz-körút 62. fél emelet, ajtó 12) hététköznapon a hivatalos órák alatt, azaz reggel 8-tól délután 2-ig megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magokra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A magy. kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy az ajánlattevők közül a megajánlott összegre való tekintet nélkül szabadon választ hassanak.

Budapest, 1901. évi augusztus hó 21-én.

Bpest-balparti üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon

első díjakkal kitüntetett szépítőszőr a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatatos rövid idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bibircset, bőrvörösséget és mindennemű arczfoltat.

Használata által kisimítja az arczon a ráncokat s ifju arczszínt, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatásu.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsiradék és ennek következtében nappal is használható

Ára I. tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerékből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-crème szappan a 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Bar de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó csöpséget, fehérlitést és rózsaszínben tűndéklő varázsos színt kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsás és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításán, aranyérmekkel és díszoklevélle lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratoriumában.

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ utcánál.

Ifj. Czeiler István

fa-árak gyára Aradon, Pöltenberg Ernő utca 7., 8., 9. sz.

I. Gőzfűrészes árak:

Deszkák, padlók és gerendák **tölgy, bükk, dió** stb. keményfa nemekből 5 mm. vastagságtól feljebb.

Méret szerinti megrendeléseket is elfogadok.

II. Épület asztalosság:

Ajtók, ablakok, padozat és **parkett** gyors és nagybani gyártása.

Különlegesség saját gyártmányu **gördülő ablak faredőnyökben** (rolók).

Portallé gyár stb.

III. Gépeken való fakidolgozások, u. m.:

Fűrészelés (gerenda, palló s deszka vágások; valamint **kanyarítások** (schweifolás, decoupirozás) **gyalulás** (egyengetés és vastagságból) **hornyolás** (kelelés) **furás, vésés** és **csapolás** olcsó árban darab vagy munka-óra szerint számítva. 1173

Városi és megyei telefon 387.

BRAUN N. A.

festők és kezesraktárak
ARADON,

József főhe rozeg-ut 12. és Ferray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymazakat s minden e szakmába vágó cikkekkel legjutányosabban.

Miután 1901. november hó 1-étől üzletemet

Noros Bóni-térre, a Széchenyi gőzmalommal szemben helyezem át, e miatt a raktáromon levő áruimat mindaddig mérsékeltbb árak mellett fogom elárusítani.

Pontos és szolid kiszolgálás! **A Braun N. A.-féle**

Amerikai padlózómanécz készítője.

Ezen padlófényezés szagtalan, mosható és rögtön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

A Mittelmann-féle szeszgyár udvari épületeinek lebontásából kikerülő

tégla, fa és egyéb jó minőségű

építési anyagok

legjutányosabban a helyszínen eladatnak.

Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető. 1160

Az iskolaév kezdetével

ajánlok az iskolai ifjuságnak mindennemű füzeteket, író- és rajzszereket, rajzeszközöket stb. legnagyobb választékban.

Helyes kiszolgálás a legrendesebb árak mellett. 1105

BLOCH H.,

papirkereskedése

Arad, Andrassy-tér 18.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villamos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű **kerékpárok és varrógépek** kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 665

Magyar kir. államvasutak.

122427—1901. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. ktr. államvasutak igazgatósága a jövő 1902. évben szükséges kocsik gázvilágítási berendezések alkatrészei szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 28-ának déli 12 óráig beérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi szeptember hó 27-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerezési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73) megtekinthetők.

Budapest, 1901. augusztus hó.

A m. kir. államv. igazgatósága.
(Utánnomtat nem díjaztatik.)

Jó minőségű könnyen kezelhető **borsajtók eladó**

míg a készlet tart 1184

Panker Viktor

épület és műlakatos üzletében Arad, Fácán-utca 6. sz. Továbbá elvállal minden ezen szakba vágó munkák kivételét, u. m.: Takarók tűzhelyek, sír- és folyosó kerítések, görredőnyök, szabadon álló vaslépcsők, szabadon álló csigalépcsők kovácsolt vasból, vasajtók, vasablakok, ajtó és ablakvasalások bármely kivitelben, jutányos ár, pontos kiszolgálás, szolid izléses munka.

Nedves falszártásra vaskosarak napi-díj mellett bármikor kaphatók.

Városi és megyei telefon 206.

Ifj. Haggemacher Henrik

Arad, Karolina-utca 7.

bedafok-kőbányai söröződe aradi sörözőraktára ajánlja

Dr. Telbisz János kir. keresk. törv. hit. vegyész ur által elősmert legkellemeőbb üdítő és tápláló

Góliát maláta-sörét

saját töltésű palackjaiban.

Különösen mell- és gyomorhajások figyelmébe!

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur nyilatkozata:

„A Haggemacher-féle Góliát maláta-sört vegyvizsgálatom alapján főleg magas extract és maláta ozukor (maltase) tartalma következtében a legkiválóbb maláta-sörök közé sorozom.” 1080

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

37942—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Állomáson f. 6. szeptember hó

Kolozsvár	17-én
Zágráb	17-én
Veszprém	18-án
Szatmár-Németi	18-án
Eszék	19-én
B.-Csaba	19-én
Bpest-Józsefváros	20-án
Nagyvárad	20-án
Pozsony	23-án
Győr	23-án
Miskolcz g. p. u.	24-én
Bpest. ny.	24-én
Arad	25-én
Szabadka	25-én
Bpest dpart	26-án
Debreczen	26-án
Szeged	27-én
Kassa	27-én
Pécs	30-án

Budapest, 1901. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-
szia és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szűnnet szepes, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üde bőrt ad.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utáztatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyam-
nek másolata. Az ilyen utáztatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek czímeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a szépségügyi m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felolóséget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

**A Margit Crème, miként az országos m. kir. eho-
mial intézet és központi vegykereskedési állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy tel-
jesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arcviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.**

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csak törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.